ISBN 83-917660-4-7

KALENDARIUM DZIEJÓW JASŁA

od 1701 do 1900 roku

Wybrała i opracowała

Felicja Jałosińska

WYDAWCA:
STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW JASŁA
i REGIONU JASIELSKIEGO I JASIELSKI DOM KULTURY
PRZY WSPARCIU FINANSOWYM URZĘDU MIASTA JASŁA

JASŁO 2005

KOREKTA:
Józef Bosak
Mariusz Świątek - Muzeum Regionalne w Jaśle

PROJEKT OKŁADKI i OPRACOWANIE GRAFICZNO - TECHNICZNE:
Felicja Jałosińska
Dariusz Koś

© Copyright by:
Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego

SPONSORZY WYDAWNICTWA:
"AES" Sp.J., "ASTRA" Sp. z o.o., Drukarnia "Jasło" Sp.J., MPM Sieć Jasielskich Sklepów, Poszukiwania Nafty i Gazu Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Robót Drogowo - Mostowych Sp. z o.o., Zakład Gazowniczy w Jaśle.

Wydawca składa Sponsorom serdeczne podziękowanie za sfinansowanie tego wydawnictwa

SKŁAD KOMPUTEROWY:
Dariusz Koś
DRUK:
Drukarnia "Jasło" Kosiba Sp.J., ul. Kasprowicza 6
Nakład: 1.000 egz.

ISBN 83-917660-4-7

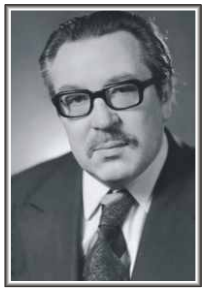

I kadencja 1965-1968
śp. Albin Pietrus

II i III kadencja 1968-1975
Władysław Mendys

IV i VII kadencja 1975-1991
Czesław Leosz

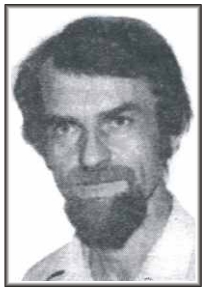

VIII kadencja 1991-1995
Karol Głowa

XI kadencja 1995-1998
Henryk Zych

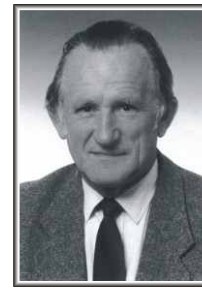

X kadencja 1998-2001
Jan Romanow

XI kadencja 2001-2004
Felicja Jałosińska

XII kadencja 2004-
Marian Zawiliński

Publikacja poświęcona jest 40-leciu istnienia
Stowarzyszenia Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego
oraz założycielowi i pierwszemu prezesowi ***doktorowi Albinowi Pietrusowi***
oraz kolejnym prezesom Stowarzyszenia.

Autorka

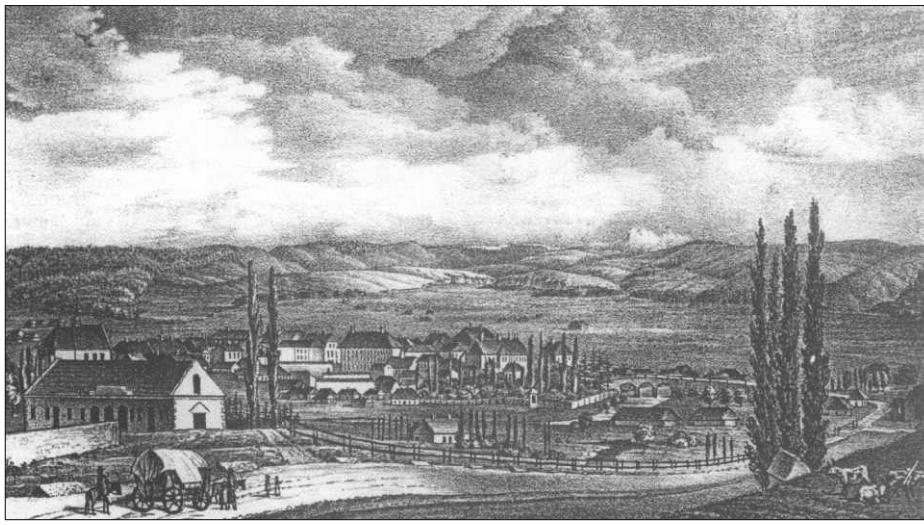

Jasło. Widok od północnego-wschodu. Rys. z natury M.B. Stęczyński, 1846
/Studia, s.639/

Niniejsze opracowanie jest kontynuacją ***„Kalendarium dziejów Jasła od zarania do 1700 roku”*** *wydanego w 2004 roku.*

Obecna publikacja obejmuje 262 chronologicznie ujęte wydarzenia dotyczące miasta Jasła od 1701 do 1900 roku oraz 43 ilustracje i 3 plany dotyczące tych wydarzeń. Umieszczone są w niej dostępne w literaturze informacje wyłącznie poparte przypisami i materiałami źródłowymi.

Wydawnictwo to skierowane jest przede wszystkim do młodzieży szkolnej jako vademecum, które można poszerzać korzystając z wykazanej literatury oraz osób, których interesuje tak bogata historia miasta Jasła.

Autorka

1703-1704 - dużym obciążeniem dla mieszkańców Jasła były przemarsze wojsk własnych i obcych, którym musieli zapewnić *stacje,* tj. pomieszczenia, utrzymanie żołnierzy i koni oraz dawać pieniądze w gotówce i tak:
- 14 czerwca 1704 roku chorągiew Łaniowskiego spod znaku marszałka litewskiego Dubowieckiego stała w Jaśle tylko tydzień, czyniąc duże szkody, zbierając pieniądze, żywność z piwnic i konie z browaru.
- jesienią tegoż roku chorągiew wołoska Aleksandra Ułana w ciągu 7 tygodni wycisnęła z miasta 100 talarów i żywność na 5087 złp.

/Studia, s.275-276; Sarna, s.212-213/

1704 - burmistrzem miasta Jasła był Jan Gryster.

/Studia, s.285/

1704 - według źródeł z tego roku w mieście oprócz licznych słodowni istniał browar pański.

/Studia, s.271/

1705 - miały miejsce na jasielskim jarmarku protesty mieszczan sprzeciwiających się płaceniu podatków. Mieszczanie tłumaczyli się zubożeniem miasta. Zawarto więc kontrakt z poborcą, celem uniknięcia egzekucji.

/Sarna, s.212-213/

1711 - zwierzchność gminna zaciągnęła dług, aby spłacić poborcom zaległe podatki.

/Sarna, s.213/

1712 - jaślanie wnoszą skargę w sprawie poborów uważając, że są one niesprawiedliwe, bo szlachta przywłaszczała niekiedy dla siebie grunta należące do miasta lub mieszczan.

/Sarna, s.213/

1718 - wójtem miasta Jasła był Jakub Furmanek.
- burmistrzem miasta Jasła był Tomasz Brzostek.

/Studia, s.285/

1720 - zmarł starosta jasielski Aleksander Michał Łaszcz.

/Studia, s.282/

1720 - po śmierci A.M. Łaszcza starostwo jasielskie przejęła jego żona Elżbieta Modrzewska - Łaszczowa i sprawowała go do 1728 roku. Po 1720 roku wyszła za mąż za Jana Tarłę.

/Studia, s.282/

1726 - proboszczem jasielskim był ks. Józef Kostecki.

/Studia, s.294; Sarna, s.242/

1728 - starostwo jasielskie przejął po swej zmarłej żonie Jan Tarło i dzierżył go do 1733 roku.

/Studia, s.282/

1733 - starostwo jasielskie przejął Adam Tarło od swego krewnego Jana Tarło i trzymał je do swej śmierci, tj. do 1744 roku. */Studia, s.282; Sarna, s.213/*

Stanisław Leszczyński
(1677 - 1766)
Król Polski w latach 1704 - 1710 i 1733 - 1736

1734 - starosta jasielski Adam Tarło, jako zwolennik wyboru na króla Polski Stanisława Leszczyńskiego, zawiązuje w Jaśle konfederację "dzikowską" zostając jej marszałkiem. Okoliczna szlachta opowiedziała się za królem Stanisławem Leszczyńskim.

/Wieliczko, s.41/

1737-1746 - proboszczem jasielskim był Eomuald lub Romuald Własz kiewicz, doktor obojga praw, kanonik kolegiaty warszawskiej.

/Studia, s.294; Sarna, s.242/

1740 - w tym roku zaczynają osiedlać się na przedmieściach Jasła Żydzi. Trudnili się przeważnie handlem, rzemiosłem lub byli dzierżawcami np. młyna.

/Sarna, s.233/

1744 - starostwo jasielskie przeszło na Moszczeńskich.

/Studia, s.282/

1745 - do Jasła dotarł zakaz królewski uchwalony przez radę senatu 29 sierpnia 1744 roku, który zabrania wywozu za granicę skór, koni i saletry.

/Studia, s.273/

August III Sas
(1696 - 1763)
Król Polski w latach 1733 - 1763

1754 - miał miejsce w mieście duży pożar.

/Studia, s.276; Sarna, s.213; Wieliczko, s.41/

1754 - 11 grudnia po pożarze miasta król August III Sas w Warszawie potwierdza wszystkie dawne przywileje nadane miastu przez poprzedników.

/Studia, s.277; Sarna, s.184, 213/

1763 - proboszczem jasielskim był ks. Teodor Moranti, doktor teologii na uniwersytecie krakowskim, kanonik kolegiaty warszawskiej.

/Studia, s.294; Sarna, s.242/

1765 - występuje wzmianka źródłowa mówiąca, że oprócz kościoła parafialnego (farnego) był kościółek szpitalny p.w. św. Ducha z własnym proboszczem ks. Stanisławem Warchałowskim. Kościół ten położony był za miastem i przeznaczony dla szpitala farnego. Znajdował się wtedy już w strasznej ruinie, w czasach późniejszych został rozebrany, a fundusze uzyskane z jego likwidacji przeznaczono dla ubogich jasielskich.

/Studia, s.296, 302; Sarna, s.243/

1768-1772 - w mieście stacjonowały oddziały konfederatów barskich. Ustawiczne przemarsze wojsk moskiewskich i królewskich i stacje dla nich były wielkim utrapieniem doprowadzając miasto do ruiny i spustoszenia. I tak na rzecz konfederacji barskiej miasto zapłaciło:

- od 20 września do 14 grudnia 1770 roku na zlecenie marszałka związkowego Józefa Bierzyńskiego hiberny (stacji) i 3040 złp. tytułem czopowego do kasy generalnej 660 złp. a jako pogłówne (od trunków) na chorągiew starosty ostrowskiego Rozwadowskiego 377 złp.

/Studia, s.259; Sarna, s.213-214/

- towarzyszące wojnom ustawiczne przemarsze wojsk pociągały za sobą oprócz wydatków pieniężnych liczne jaskrawe przykłady gwałtów dokonywanych przez żołnierzy i rabunków mienia mieszczan. Oprócz tego nawiedzające miasto częste epidemie zwane w źródłach powszechnych pod nazwą morowego powietrza lub zarazy dziesiątkowały ludność. Cykl różnych klęsk żywiołowych, jak powodzie, lata nieurodzaju i zniszczenia wojenne sprawiały, że miasto nie mogło płacić podatków i wciąż z nimi zalegało, co znajdowało wyraz w skargach poborców, procesach i wyrokach.

/Studia, s.259-260, 277; Sarna, s.214/

1770 - z tego roku pochodzi barokowa kamienna figura św. Jana Nepomucena znajdująca się na jasielskim rynku.

/Ziemia jasielska, s.119; Studia, s.638; Sarna, s.264/

Figura św. Jana Nepomucena
pocztówka z arch. Muzeum Regionalnego w Jaśle

w 1772 - ostatnim starostą jasielskim był podobno Andrzej (Jędrzej) Moszczeński, wojewoda inowrocławski.

/Studia, s.282; Sarna, s.214/

1772 - 12 maja Austriacy zajmują miasto, a więc jeszcze przed traktatem rozbiorowym, który został podpisany 5 sierpnia 1772 roku w Petersburgu. W wyniku pierwszego rozbioru Polski Jasło dostaje się pod panowanie Habsburgów. Ziemia jasielska wchodzi w skład zaboru austriackiego, zwanego Królestwem Galicji i Lodomerii i pozostaje pod tym zaborem 146 lat.

/Studia, s.337;
Rocznik, t.II, s.39/

po 1772 - starostwo jasielskie przeszło na własność rządu austriackiego.

/Studia, s.342; Sarna, s.214/

1774 - w wyniku zmian administracyjnych w kraju Jasło przeszło do dystryktu dukielskiego, wchodzącego w skład cyrkułu pilzneńskiego.

/Studia, s.339; Sarna, s.3/

1775 - miał miejsce wielki pożar w mieście.

/Studia, s.342/

1777 - w zachowanym testamencie sporządzonym przez mieszczanina Jana Żelichowskiego było polecenie, aby "ciało pochować przy kościele parafialnym po chrześcijańsku."

/Cmentarz cz.III, s.3/

1778 - 9 maja cesarzowa Maria Teresa wydała uniwersał dla wszystkich cechów rzemieślniczych generalnie porządkując ogólne zasady działania tych cechów.

/Sarna, s.230/

1778-1779 - do czasów porozbiorowych należy czwarta chronologicznie pieczęć magistratu miasta Jasła wyciśnięta w opłatku. Odcisk tej pieczęci o średnicy 28 mm według informacji AGAD znajduje się w zbiorze Czołowskiego, Teka 3323 i AP Kr. Castr. Biec.

/Studia, s.567-568/

1782 - w wyniku nowego podziału administracyjnego kraju Jasło weszło w skład cyrkułu z siedzibą w Dukli.

/Studia, s.339/

1783 - 11 grudnia ukazał się dekret cesarski o likwidacji cmentarzy przykościelnych, który polecał magistratom w terminie zaledwie 4 tygodni wydzielenie poza obrębem miasta specjalnych obszarów na pochówki. Wcześniej poza obrębem miasta grzebano ofiary zaraz morowych, samobójców, włóczęgów i przestępców straconych w egzekucjach publicznych.

/Rozwój przestrzenny, s.242/

1784 - 21 stycznia nastąpiło w Jaśle opublikowanie dekretu o zakazie pochówków przy kościołach: farnym, karmelitów trzewiczkowych i Św. Ducha.

/Rozwój przestrzenny, s.242-243/

1784 - z 7 maja pochodzi pierwszy wpis do księgi zgonów (Libri Mortuorum) o pochówku na nowym cmentarzu Kunegundy Sroczyńskiej. Jest to prawdopodobna data założenia cmentarza.

/Rozwój przestrzenny, s.243/

1785 - 5 stycznia miasto nawiedził wielki pożar. Zgorzała część miasta i klasztor oo. Karmelitów.

/Sarna, s.214;
Wieliczko, s.41/

1785 - 29 kwietnia znów wybuchł gwałtowny pożar, który zniszczył dużą część miasta i całkowicie kościół oo. Karmelitów.

/Inwentarz, s.41; Sarna, s.244; Studia, s.342/

1786 - 1 stycznia dekretem rządowym Karmelici zostali skasowani. Ich dobra przejął Fundusz Religijny oraz częściowo zostały na licytacji sprzedane. Zniszczony kościół został rozebrany, a zabudowania poklasztorne i place kupili dwaj ziemianie Kotarski i Zwoliński oraz miejscowi mieszczanie. Na terenie skasowanych dóbr karmelitów w późniejszym terminie powstały koszary wojskowe i szpital wojskowy.

/Studia, s.343; Sarna, s.244; Rozwój przestrzenny, s.200/

1786 - według spisu z tego roku miasto liczyło 155 domów i 1302 mieszkańców.

/Rocznik t.II, s.39/

1788 - występuje wzmianka o szkole zwykłej, o jednym nauczycielu, który nazywał się Gajda. Akta wspominają również o nauczycielce. Z tego okresu w Jaśle notuje się też nauczanie dziewcząt.

/Studia, s.534; Sarna, s.246/

1789-1792 - proboszczem jasielskim był ks. Tomasz Wołowicz. */Sarna, s.242/*

1789 - 1 maja cesarz Józef II zatwierdza wszystkie przywileje nadane Jasłu wcześniej przez królów polskich i nadaje przywilej na trzy jarmarki, a mianowicie po Trzech Królach, po Nawiedzeniu Najświętszej Marii Panny i na św. Mateusza.

/Studia, s.342; Sarna, s.214/

1790 - urząd cyrkularny z Dukli zostaje przeniesiony do Jasła. Od tego czasu Jasło zostało stolicą cyrkułu, czyli miastem cyrkularnym i rozpoczęło nowy korzystny okres istnienia. Do miasta przybyli liczni urzędnicy i wojsko, co przyczyniło się do ożywienia miejscowego ruchu budowlanego, rozwoju handlu i usług. Wśród mieszkańców pojawiła się ludność obcego pochodzenia, głównie niemieckiego i zniemczeni Czesi. Władze cyrkularne wydały szereg zarządzeń dotyczących uporządkowania ulic i domów miasta jak poszerzenie okien, czyszczenie kominów oraz

dokonanie zabudowy obór i chlewów. Nakazano też właścicielom domów utrzymywać porządek na ulicy, zakazano wywieszania bielizny od strony ulicy, wyrzucania nieczystości.

/Studia, s.339-340; Sarna, s.3, 214-215/

1790 - władze austriackie uporządkowały spis realności, sporządziły kataster i każdą posesję zaopatrzono w numer konskrypcyjny.

/Bosakowie, Jasło... Krosno 1997, s.32/

po 1790 - przeprowadzona została budowa drogi od rynku na południe przez obecną ulicę Kościuszki do Dukli przez Żółków i Żmigród.

/Studia, s.353/

1791 - urodził się Antoni Serafiński, jeden z najbogatszych w tamtych czasach ludzi w Jaśle. Magistrat przyznał mu tytuł honorowego asesora urzędu miejskiego. W jego domu mieściła się w 1848 roku Szkoła Obwodowa. Zmarł w 1847 roku i jego ciało spoczywa na Starym Cmentarzu.

/Cmentarz, cz.I, s.9-10; Cmentarz, cz.III, s.13-14/

1792 lub 1798 - proboszczem jasielskim był ks. Andrzej Wilusz. */Sarna, s.242/*

1792 - 3 września otwarta została w Jaśle Szkoła Obwodowa przeniesiona z Dukli.

/Sarna, s.247/

1792 - według inwentarza z tego roku do Kościoła Farnego p.w. Wniebowzięcia Najświętszej M.P. były dobudowane dwie kaplice, tj. św. Anny i N.M.P. Kościół wtedy składał się z prezbiterium, nawy i dwóch dobudowanych kaplic.

/Studia, s.296, 634; Sarna, s.257/

1793 - Jan Nepomucen Pawliczek otrzymał dekret państwowy na utworzenie w Jaśle poczty, która na początku XIX wieku mieściła się za domem mytnika, koło drogi prowadzącej na Targowicę.

/Studia, s.356/

1798 - urodził się Kasper Gąsiorowski, proboszcz i dziekan jasielski, działacz oświatowy i społeczny, Honorowy Obywatel Miasta Jasła. Zmarł 20 maja 1872 roku.

/Cmentarz, cz.I, s.11; Honorowi Obywatele, s.12/

1798 - z tego roku pochodzi pieczęć miasta Jasła wyciśnięta w laku. Pieczęć ta jest okrągła o średnicy 27,5 mm. Jej otok, ujęty od wewnątrz w gładki, od zewnątrz w perełkowy wałeczek wypełnia napis: SIGILLUM REGIE MAGISTRA: JASLIA. Pod koroną są dwie złączone ze sobą litery IR; które wywodzą się niewątpliwie z dawnego godła miasta, gotyckiego monogramu IAR. Odcisk tej pieczęci znajduje się w Tekach Schneidra nr 679.

Pieczęć miasta Jasła z roku 1798 (powiększona)

/Studia, s.568/

1799 - urzędowy skorowidz realności i ich właścicieli z tego roku wymienia w mieście w środku rynku *a u s t e r i ę,* czyli ratusz piętrowy, zbudowany z drewna, pod numerem konskrypcyjnym 190. Budynek ten był wówczas w zupełnej ruinie, a kancelarię miejską przeniesiono do domu pod nr 169. Przed ratuszem był ustawiony pręgierz, z tyłu zaś znajdowało się więzienie dla złoczyńców i włóczęgów, zwane "niedźwiedziem". Prawdopodobnie z ratuszem sąsiadować musiała waga miejska.

/Studia, s.300-301/

1799 - w rynku od strony północnej, w budynku pod numerem konskrypcyjnym 170 zwanym "Chorągwisko" mieściła się przypuszczalnie szkoła parafialna. Dom ten stał się siedzibą szkoły normalnej, tu mieściła się szkoła jeszcze w 1807 roku.

/Studia, s.306, 354/

XVIII wiek - cegielnia klasztorna znajdowała się na polu zwanym "Półłanie". Była to szopa drewniana i piec murowany na 25 000 cegieł.

- cegielnia stanowiąca własność miasta stała na polu zwanym "Gródek", w miejscu dzisiejszej huty szkła.

/Studia, s.308/

XVIII - był wiekiem upadku Ojczyzny jak również był czasem nieszczęść dla miasta Jasła.

- na początku tego wieku miasto było niszczone przez wojska szwedzkie Karola XII, które rujnowały miasto doszczętnie.

/Studia, s.259/

- w pierwszej połowie wieku następuje w mieście nieznaczne ożywienie gospodarcze, ożywiają się targi tygodniowe i wyraźnie zaznaczył się wtedy rozwój rzemiosła.

/Studia, s.326-327/

- cykl klęsk dla miasta w okresie poprzedzającym pierwszy rozbiór Polski zamykają działania zbrojne konfederacji barskiej. Towarzyszące wojnom ustawiczne przemarsze wojsk obcych i własnych były stałym utrapieniem miasta. Liczne przykłady gwałtów żołnierskich, wyzyski i rabunki były jaskrawym przykładem niszczenia. Oprócz tego nawiedzające Jasło częste epidemie zwane w źródłach powszechnych pod nazwą morowego powietrza lub zarazy dziesiątkowały ludność, a przede wszystkim umierały dzieci. Cykl tych klęsk był przyczyną ubóstwa. Miasto nie miało pieniędzy na zapłacenie podatków i innych obciążeń, co znajdowało wyraz w skargach poborców, licznych procesach i egzekucjach.

/Studia, s.259-260, 277;
Sarna, s.212-214/

1802 - w inwentarzu sporządzonym przez lwowską buchalterię znalazło się potwierdzenie budowy budynków mieszkalnych i gospodarczych jasielskiej parafii.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.32/

1803 - około tego roku nastąpiła regulacja rzeki Jasiołki - bieg ujścia został zmieniony na zachodni aż do Wisłoki.

/Studia, s.353/

1805 - dekretem nadwornym z 14 marca w Jaśle został wprowadzony magistrat nowego typu, tzw. magistrat regulowany. Składał się z burmistrza mianowanego przez rząd, dwóch asesorów i czterech radnych. Zarządzał on majątkiem miejskim, sprawował czynności administracyjne, policyjne i sądownicze, ale pod silną kontrolą władz austriackich.

/Studia, s.339; Sarna, s.234/

1806 - została przywleczona do miasta przez żołnierzy jasielskiego garnizonu zaraza, która pochłonęła 103 ofiary.

/Cmentarz, cz.I, s.6; Cmentarz, cz.III, s.6/

1807 - Austriacy zbudowali most na Jasiołce.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.33/

1812 - proboszcz jasielski ks. Andrzej Wilusz informuje urząd cyrkularny o bardzo złym stanie budynku kościoła, dzwonnicy i domu wikarego.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.33/

1813 - miała miejsce powódź, która wyrządziła bardzo duże szkody na cmentarzu, tak, że były propozycje przeniesienia go na inne miejsce.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.33/

1816 - według spisu z tego roku miasto posiadało 242 domy zamieszkiwane przez 389 rodzin, miało 3 duchownych, 7 szlachciców, 26 urzędników, 131 warsztatów rzemieślniczych i rękodzielniczych. Ogółem liczyło 1430 mieszkańców.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.33/

1817 - miasto wydzierżawia cegielnię leżącą na gruncie zwanym Wróblówką Marcjannie Baranowskiej.

/Studia, s.357/

1817 - w Jaśle powstała oddzielna szkoła dwuklasowa żeńska, pod kierownictwem dyrektora szkoły męskiej, w późniejszych latach przekształcona na szkołę żeńską trzyklasową.

/Studia, s.534-535/

1819 - w Jaśle urodził się Jakub Polak, znany rzemieślnik, przedsiębiorca i kupiec jasielski.

/Cmentarz, cz.II, s.5-6/

1820 - zostało wybudowane nowe połączenie miasta z drogą do Biecza i Gorlic. Pozostała jednak zachowana stara droga "biecka" od Targowicy wokół Skałki i przez ulicę "Na Młynek". Zmieniony został także bieg drogi do Kołaczyc.

/Studia, s.353/

1820 - 1832 - burmistrzem miasta był Anton Grossmayer.

/z arch. Muzeum Regionalnego w Jaśle/

1820 - 30 marca urodził się Antoni Koralewski, burmistrz miasta Jasła przez trzy kadencje, wielki społecznik. Dzięki jego staraniom powstało w Jaśle gimnazjum i szereg ważnych obiektów jak gmach sądu obwodowego, stacja kolejowa, park miejski. W uznaniu dużych zasług otrzymał Honorowe Obywatelstwo Miasta Jasła. Zmarł 17 stycznia 1898 roku.

/Cmentarz, cz.II, s.9-12; Honorowi Obywatele, s.21/

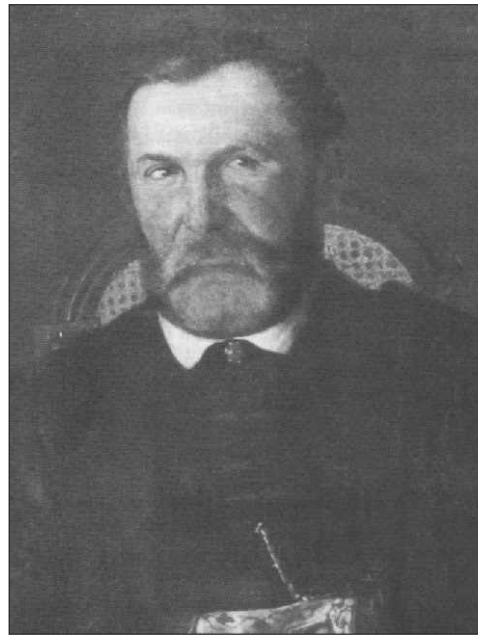

Antoni Koralewski - zdjęcie z portretu znajdującego się w Muzeum w Jaśle

1822 - do 1831 roku proboszczem jasielskim był ks. Szymon Szczepański.

/Sarna, s.242/

1822 - 8 marca urodził się Ignacy Łukasiewicz, twórca przemysłu naftowego, założyciel destylarni ropy naftowej w Ulaszowicach pod Jasłem. Honorowy Obywatel Miasta Jasła. Zmarł 7 stycznia 1882 roku.

/Rocznik, t.V, s.9; Honorowi Obywatele, s.26-28/

1823 - według dokumentacji z tego roku pochodzi mniejszy dzwon na dzwonnicy kościoła farnego.

/Inwentarz, s.40/

1826 - 5 stycznia nawiedził Jasło ogromny pożar, który objął całe śródmieście i większość pobliskich ulic. Ocalał gmach cyrkułu, kościół parafialny i kilka domów. Klęska była tak duża, że zdawało się, iż miasto nigdy się nie podniesie z tych zgliszcz. Przyszedł wtedy z pomocą, na prośbę Magistratu Jasła, ówczesny Namiestnik Galicji książe Lobkowitz (Lobkowicz), który wyjednał u rządu dla Jasła znaczną zapomogę w wysokości 20 000 złr. dzięki której podniosło się miasto i odbudowało. Przed pożarem w rynku stało 36 domostw, przeważnie drewnianych. Był to już ostatni z większych pożarów miasta.

/Studia, s.301, 342, 354, 356, 638; Sarna, s.215; Rocznik, t.II, s.39; Rozwój przestrzenny, s.202/

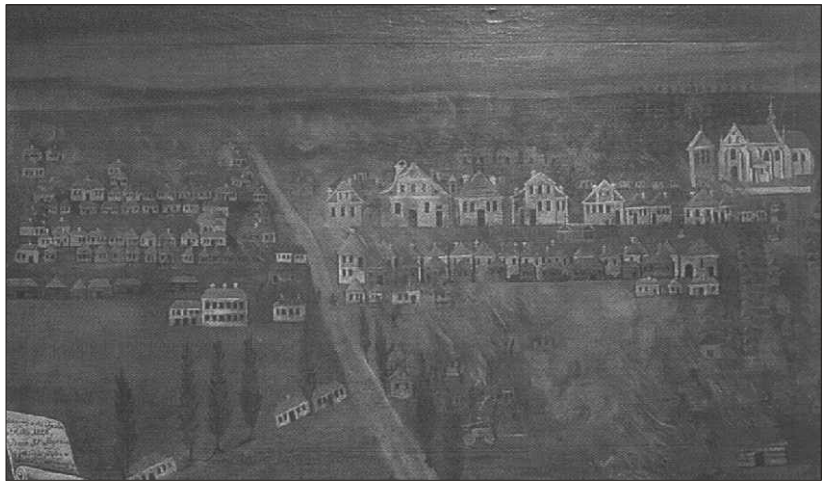

Reprodukcja obrazu J. Bieszczada "Pożar Jasła w roku 1826" - fot.J.Ross

/Informator Muzeum Regionalnego w Jaśle; Studia, s.638/

1826 - pożar miasta upamiętnił na obrazie olejnym z 1827 roku malarz Jan Bieszczad. Przedstawił on płonące miasto ze

wszystkich stron. Są przypuszczenia, że zostało ono podpalone w kilku punktach i raczej nie było "zwiewania" ognia przez wiatr.

/Studia, s.354; Rocznik, t.II, s.39-40/

Fara w Jaśle na obrazie Jana Bieszczada ilustrującym pożar miasta w r.1826

/Kościół farny, s.185/

1827 - z tego roku pochodzi najstarszy zarys cmentarza przy ulicy Zielonej, który dokumentuje przedstawiona mapa z Archiwum Państwowego w Krakowie. Według tego zarysu był to kompleks stosunkowo niedużych rozmiarów, na regularnej parceli, ogrodzony murem i otoczony wieńcem drzew. Posiadał kaplicę i dom grabarza.

/Rozwój przestrzenny, s.244/

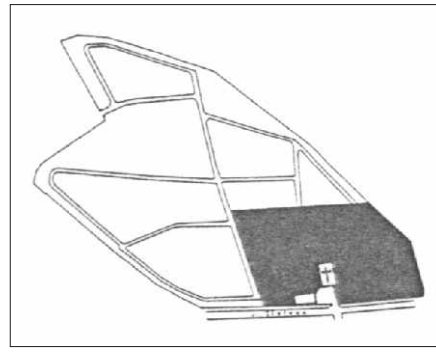

Cmentarz w Jaśle przed 1826 r.

/Rozwój przestrzenny, s.255/

1826 - 30 marca dekretem gubernialnym została powołana specjalna komisja do spraw odbudowy miasta i usuwania skutków pożaru.

/Rocznik, t.II, s.40/

1827 - został wykonany plan sytuacyjny zniszczonego miasta przez specjalną komisję powołaną dekretem gubernialnym w 1826 roku. Komisja ta określiła rejon śródmieścia, w którym wolno było budować domy wyłącznie murowane.

/Rocznik, t.II, s.40; Studia, s.353-354/

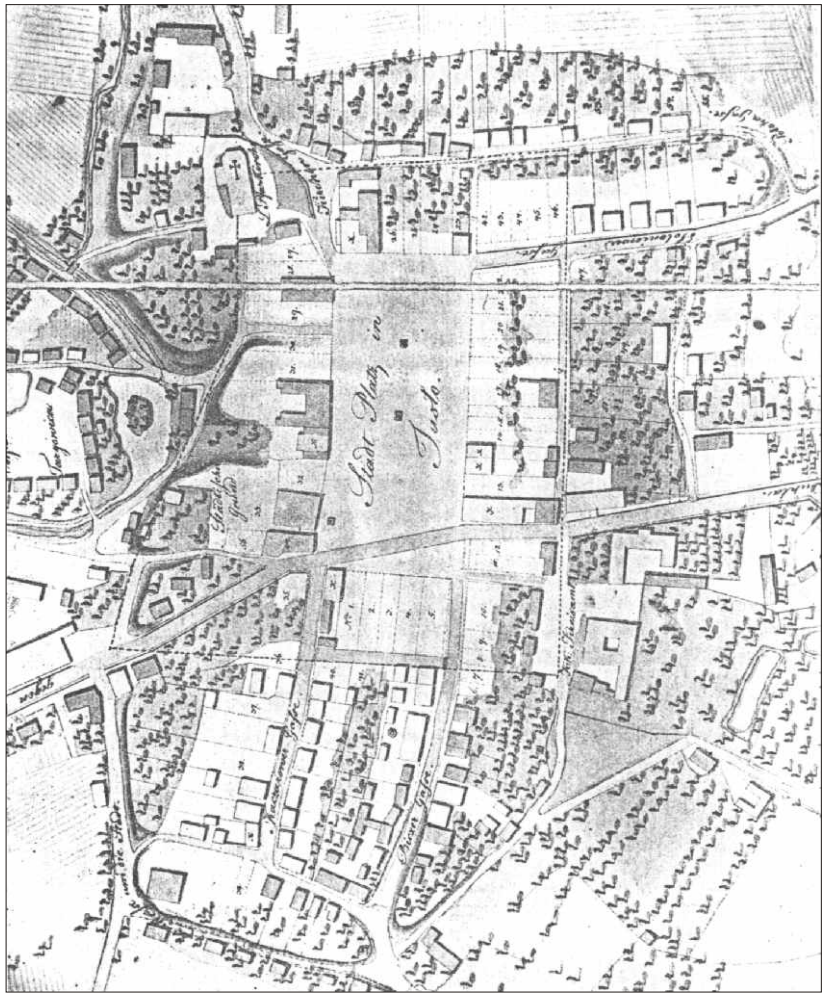

Śródmieście Jasła według planu z r. 1827 - fot. S. Senisson

/Studia, s.353-354/

1827 - urodził się w Jaśle ks. Jan Mazurkiewicz, profesor teologii, współzałożyciel Klasztoru oo. Franciszkanów. Zmarł 21 kwietnia 1895 roku.

/Sarna, s.261, 268/

1829 - urodził się ks. Leon Sroczyński, radca miasta Jasła, zasłużony proboszcz jasielski, Honorowy Obywatel Miasta Jasła. Zmarł 5 grudnia 1903 roku.

/Honorowi Obywatele, s.44; Cmentarz, cz.II, s.14/

1829 - urodził się Andrzej Karpiński, profesor gimnazjalny, działacz społeczny, pierwszy dyrektor Gimnazjum w Jaśle w latach 1868 do 1880 roku. Zmarł 27 października 1880 roku.

/Cmentarz, cz.III, s.18; Księga pamiątkowa, s.10/

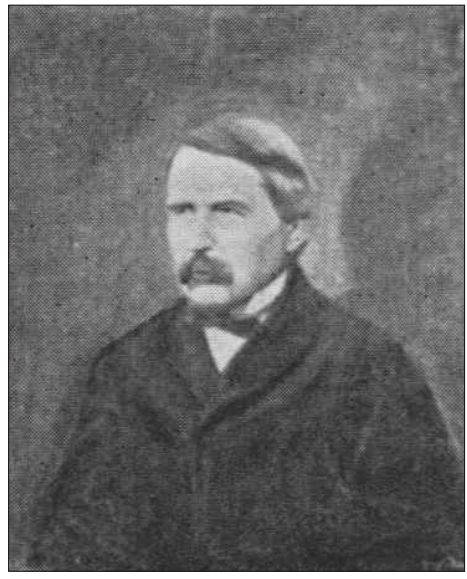

Andrzej Karpiński fot. Księga pamiątkowa, s.10-11

1830 - urodził się Stanisław Kotarski, Marszałek Jasielskiej Rady Powiatowej. Sprawował funkcję prezesa Rady Powiatowej w Jaśle przez 36 lat. Ks. Władysław Sarna dedykował mu "Opis powiatu jasielskiego". Rada Gminna Miasta Jasła 21 lutego 1870 roku nadała mu Honorowe Obywatelstwo. Zmarł 10 kwietnia 1910 roku.

/Honorowi Obywatele, s.23/

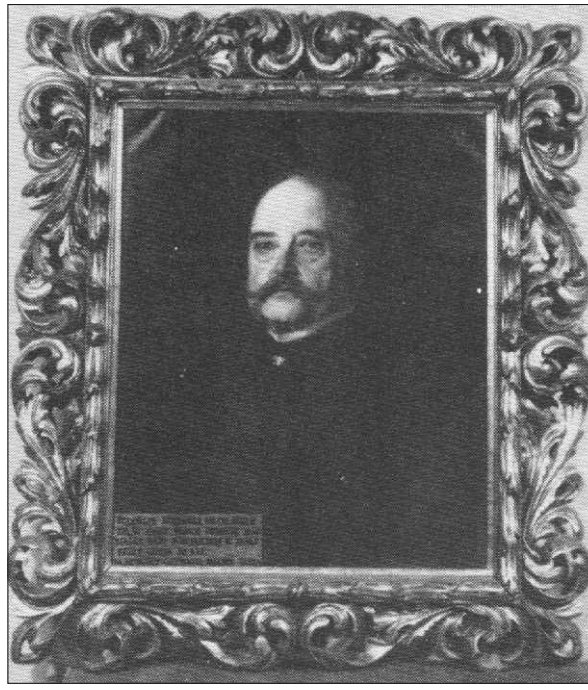

Stanisław Kotarski fot. z arch. SMJiRJ

1830 - 8 października urodził się Ludwik Dionizy Stoeger, drukarz jasielski. Zmarł 8 lutego 1915 roku.

/Cmentarz, cz.III, s.33/

1831 - urodził się Apolinary Przyłęcki, notariusz, burmistrz Jasła od 18 września 1880 roku do 20 grudnia 1881 roku, ziemianin i działacz oświatowy. Zmarł w 1914 roku.

/Honorowi Obywatele, s.38/

1832-1842 - powstał w Jaśle szpital powszechny na 100 łóżek, zbudowany z dobrowolnych składek. Przy tym szpitalu nie było osobnego oddziału dla chorób zakaźnych.

/Sarna, s.255/

1832 - do 7 lutego 1837 roku proboszczem jasielskim był ks. Adam Janowski. Według archiwum parafii kościoła farnego proboszczem był od 1831 roku.

/Sarna, s.242/

1833 - 17 grudnia urodził się Klemens Sienkiewicz, drugi dyrektor jasielskiego gimnazjum w latach 1881 - 1889.

/Księga Pamiątkowa, s.10/

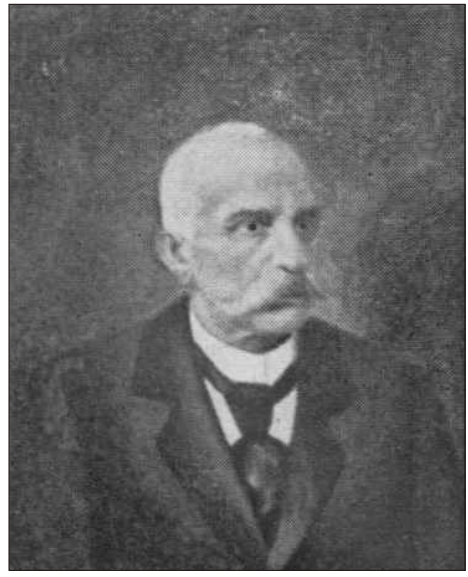

Klemens Sienkiewicz fot. Księga pamiątkowa, s.10-11

1835 - urodził się Józef Klier, wiceburmistrz i asesor Jasła, długoletni radny miejski. Zmarł w 1914 roku.

/Cmentarz, cz.III, s.8/

1836 - 25 kwietnia urodził się Antoni Lisowiecki, marszałek Rady Powiatowej w Jaśle, właściciel Niegłowic.

/Cmentarz, cz.II, s.13-14/

1837 - 18 czerwca urodził się Jan Biesiadecki, doktor medycyny, założyciel Towarzystwa Zaliczkowego w 1874 roku, przysięgły lekarz sądowy, prezes Towarzystwa Lekarzy Galicyjskich dla powiatu jasielskiego, krośnieńskiego i gorlickiego.

/Cmentarz, cz.III, s.27-28/

1838 - od lata proboszczem jasielskim był ks. Kasper Gąsiorowski.

/Kościół farny, s.153/

1840 - rozpoczęto budowę nowego gmachu dla urzędu cyrkularnego, w rogu rynku koło drogi w kierunku Kołaczyc.

/Studia, s.356/

1840 - rozpoczęto budowę szpitala przy ul. 3-go Maja, która została zakończona w 1842 roku.

/Studia, s.356/

1841 - do kościoła farnego zostały wykonane organy o czternastu głosach przez Baranowskiego.

/Sarna, s.259/

1842 - 21 maja urodził się Romuald Palch, aptekarz, radny miejski, działacz społeczny. Zorganizował w Jaśle straż pożarną i był jej naczelnikiem. Zmarł 6 października 1920 roku.

/Cmentarz, cz.II, s.13; cz.III, s.38-39; Słownik, s.275/

1843 - urodził się Walerian Macudziński, doktor medycyny, lekarz szpitala w Jaśle, lekarz sądowy przy c.k. Sądzie Okręgowym. Zmarł w 1918 roku.

/Cmentarz, cz.III, s.34/

1843 - po tym roku pomieszczenia poklasztorne przejął rząd, przekazując wojskowości, która ulokowała tu szpital wojskowy i temu celowi budynek służył do 1882 roku, a więc do czasu pobytu w Jaśle wojska. Później w tych pomieszczeniach umieszczono policję i areszt.

/Sarna, s.215; Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.31/

1843 - została zbudowana kapliczka Matki Boskiej przy ulicy Konopnickiej. Według przekazów mieszkańców fundatorem kapliczki była rodzina Lupów.

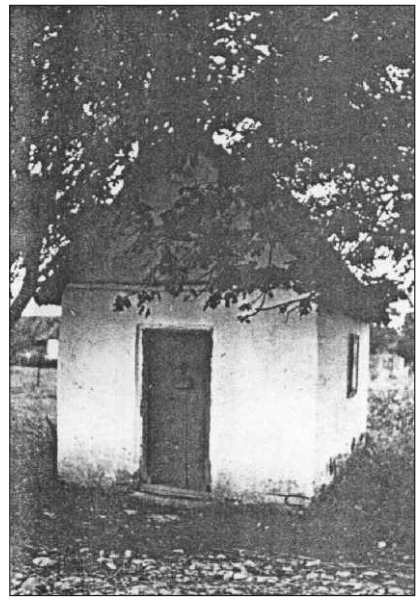

/Jan Szaro, Obiektyw Jasielski nr 9 z 1.05.1993/

1844-1846 - burmistrzem Jasła był Andreas Waydowicz.

/z arch. Muzeum Regionalnego w Jaśle/

1844 - niezwykle dżdżyste lato spowodowało wylew rzek, głównie Wisłoki, wskutek tego nastąpiło zalanie pól uprawnych, a niekiedy i całego dobytku. Na przednówku 1845 roku mieszkańcy Jasła i okolicy zaznali strasznego głodu.

/Studia, s.344; Wieliczko, s.23/

1844 - został wzniesiony budynek dla cyrkułu, do którego urząd przeniósł się w 1845 roku. */Sarna, s.215/*

1845-1855 - panowała w Jaśle cholera. Bardzo dużo osób umierało na nią w tych latach.

/Cmentarz, cz.III, s.6/

1845-1855 - prawdopodobnie w tym czasie został założony cmentarz żydowski przy ulicy Floriańskiej.

/Cmentarz, cz.III, s.5/

1846 - starostą jasielskim był Reiss.

/Studia, s.349/

1846 - litografia Macieja Bogusza Stęczyńskiego potwierdza istnienie wokół cmentarza trwałego ogrodzenia, oraz bujnej zieleni układającej się w dwa piętra.

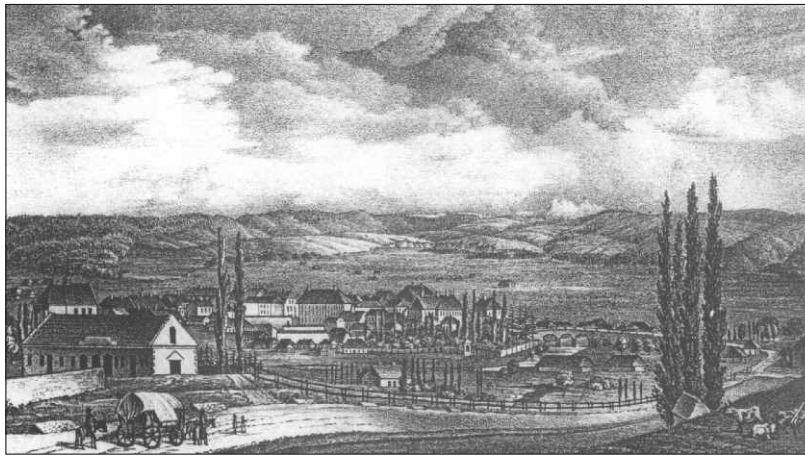

Jasło. Widok od północnego-wschodu. Rys. z natury M.B. Stęczyński, 1846

/Studia, s.639; Rozwój przestrzenny, s.244/

1846-1850 - Franciszek Trzecieski dokonał gruntownego przekształcenia dworu gorajowickiego budując rezydencję (pałac) i zakładając wokół niej park.

/Rocznik, t.IV, s.114/

1847 - 13 marca urodził się w Jaśle ks. biskup Józef Fischer, biskup pomocniczy diecezji przemyskiej, kaznodzieja i duszpasterz. Zmarł 21 września 1931 roku

/Sarna, s.268; Słownik, s.87/

1847 - 24 maja urodził się w Jaśle Marceli Frydman, doktor praw, adwokat i dziennikarz. Honorowy Obywatel Miasta Jasła.

/Honorowi Obywatele, s.11; Sarna, s.275/

1849 - 16 czerwca urodził się w Jaśle młodszy brat ks. biskupa Karola Fischera, Kornel Fischer, wybitny filolog, profesor gimnazjalny.

/Słownik, s.89; Sarna, s.272/

1849 - Jasło liczyło wówczas 2050 mieszkańców, nie wykazując tendencji do wzrostu.

/Studia, s.351/

ok. 1850-1870 - wzniesiony został budynek hotelu "Krakowskiego" w narożu ulic Kościuszki i Sokoła.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997-98, s.143; Wykaz zabytków z 1995 r./

Hotel "Krakowski" fot. z arch. SMJiRJ

ok. 1850 - zbudowana została murowana z kamienia dzwonnica przy kościele parafialnym p.w. Wniebowzięcia NMP, przy ulicy Farnej 1.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997-98, s.128; Wykaz zabytków z 1995 r./

1850 - 19 listopada urodził się w Jaśle Stanisław Cięglewicz, doktor medycyny, lekarz miejski, szpitalny i lekarz sądowy c.k. Sądu Obwodowego w Jaśle. Zmarł w 1909 roku.

/Cmentarz, cz.III, s.29-31/

1851 - został sporządzony plan katastralny miasta Jasła z zaznaczeniem ważniejszych obiektów.

/Rozwój przestrzenny, s.200, 214/

1851 - przed tym rokiem cmentarz jasielski został poszerzony w kierunku północnym. Na planie katastralnym miasta podziały na parcele są już przeprowadzone. Oznakowane są również zabudowania: drewniana kaplica i dom murowany grabarza. Cmentarz zajmuje powierzchnię dwukrotnie większą niż na planie z 1827 roku.

/Rozwój przestrzenny, s.245; Bosakowie, Jasło... Krosno, 1996, s.5-6/

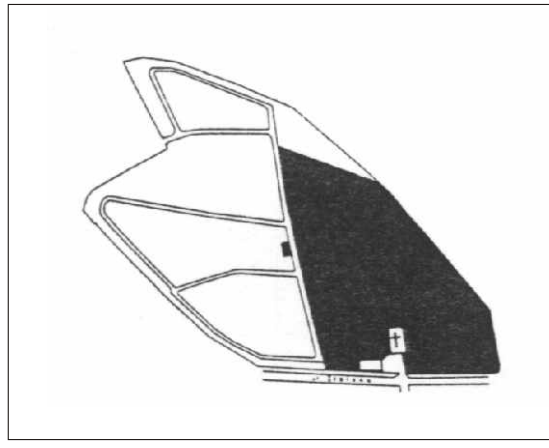

Cmentarz w Jaśle z 1851 roku z odbiciem przemian

/Rozwój przestrzenny, s.255/

1852 - 14 września najwyższym postanowieniem oddano całą administrację czynszową, którą sprawował Magistrat dla c.k. Urzędu Powiatowego. Stan ten trwał do wydania nowej ustawy gminnej w 1866 roku.

/Sarna, s.234/

1854 - 24 kwietnia przy reorganizacji władz administracyjnych w Galicji utworzony został w Jaśle obwód, który został zniesiony rozporządzeniem z dnia 8 sierpnia 1860 roku, a Jasło zostało przydzielone do obwodu tarnowskiego.

/Sarna, s.3/

1855 - 17 listopada urodził się Andrzej Pawłowski, doktor praw, adwokat, burmistrz i Honorowy Obywatel Miasta Jasła. Zmarł 1 października 1911 roku.

/Cmentarz, cz.III, s.51; Honorowi Obywatele, s.35/

1855 - 23 marca rozporządzeniem ministerialnym szkoły główne trzyklasowe zostały przemianowane na czteroklasowe i ta reorganizacja objęła Szkołę Główną w Jaśle. Pierwszym dyrektorem tej szkoły był Jan Grűndlich.

/Studia, s.534; Sarna, s.248/

1856 - 19 kwietnia urodził się Józef Słotwiński, trzeci z kolei dyrektor jasielskiego gimnazjum od 1 września 1889 do 1912 roku. Wielką zasługą jego dla miasta było wybudowanie bursy gimnazjalnej im. Adama Mickiewicza. Zmarł w 1917 roku.

/Słownik, s.337/

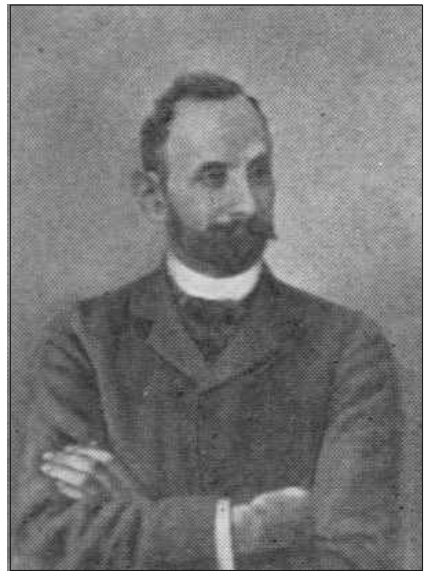

Józef Słotwiński
fot. Księga pamiątkowa, s.10-11

1856 - powstała w Jaśle czteroklasowa szkoła żeńska, której kierownikiem została dzięki staraniom burmistrza Antoniego Koralewskiego Emeryka Małachowska.

/Szkoły podstawowe, s.18/

1856 - na przedmieściach Jasła w Ulaszowicach Ignacy Łukasiewicz założył pierwszą w świecie destylarnię ropy naftowej.

/Tablice, s.65; Rocznik, t.II, s.99; Rocznik, t.V, s.11/

Obelisk granitowy z tablicą upamiętniającą to wydarzenie wzniesiony w 1982 roku fot. z arch. SMJiRJ

1857 - działa w Jaśle drukarnia założona przez Ludwika Dionizego Stoegera.

/Sarna, s.231/

ok. 1857-1862 - na wzgórzu zwanym Górka od strony Żółkowa wybudowana została prochownia dla wojska.

/Studia, s.356; Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997-98, s.132/

1858 - od 27 - 29 maja w Jaśle trwała Wystawa Rolniczo - Przemysłowa, na której Ignacy Łukasiewicz prezentował

swoje cenne wyroby uzyskując dyplom pochwalny.

/Honorowi Obywatele, s.26-27; Wieliczko, s.28/

1859 - wzniesiono koszary dla wojska, na gruncie zwanym Peperówka, między ulicami Czackiego i Jagiełły. Z zachowanego zapisu z 1881 roku wynika, że była to budowla w formie drewnianego baraku. Budowa koszar została rozpoczęta w 1857 roku.

/Studia, s.356; Rozwój przestrzenny, s.207; Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.34/

1859 - miał miejsce pożar destylarni w Ulaszowicach, który wynikł na skutek wybuchu podgrzewanej ropy.

/Studia, s.367; Rocznik, t.V, s.14; Wieliczko, s.28/

1859 - według ustawy przemysłowej nr 227 dz.u.p. z 20 grudnia tegoż roku cechy rzemieślnicze straciły dawne znaczenie. Wolność przemysłowa doprowadziła do zalewu rynku przez towary zagraniczne, co podkopało byt miejscowych rzemieślników.

/Sarna, s.230/

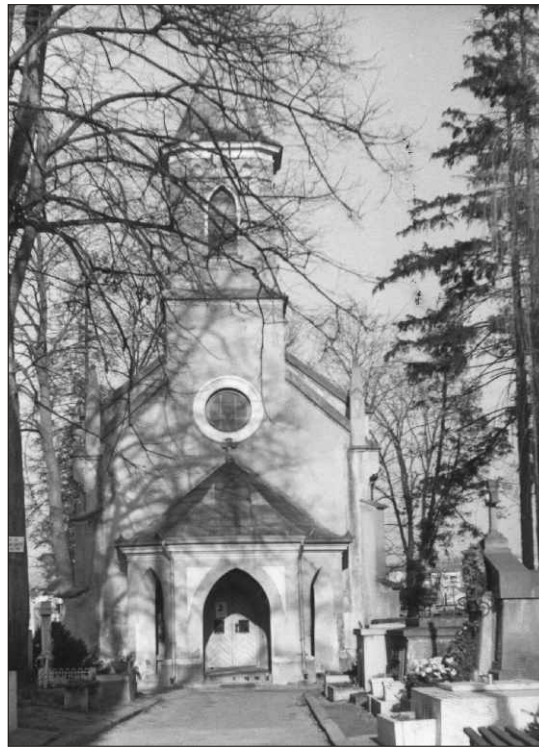

Kaplica cmentarna - w latach 80 XX wieku fot. z arch. SMJiRJ

1859 - 5 lipca ks. Kasper Gąsiorowski położył i poświęcił kamień węgielny pod budowę nowej murowanej kaplicy cmentarnej. Budowla w stylu neogotyckim p.w. Jezusa Ukrzyżowanego była wznoszona ze składek parafian oraz właściciela wsi Łęgorz Ludwika Pilla. Budowę zakończono w 1862 roku natomiast ks. Władysław Sarna podaje datę 1872 rok.

/Cmentarz, cz.I, s.5; Sarna, s.261; Inwentarz, s.39; Bosakowie, Jasło... Krosno, 1996, s.10; Rozwój przestrzenny, s.246/

1860 - został zniesiony urząd cyrkularny, Jasło zostało przyłączone do obwodu tarnowskiego. W Jaśle został c.k. urząd powiatowy, którego naczelnikiem był Adolf Mayerberg. Równocześnie ze zmianą obwodu, zniesiona została powiatowa dyrekcja skarbu co stało się powodem opustoszenia i początku upadku miasta. Ostatnim dyrektorem powiatowym skarbu był radca skarbu Repnik. */Sarna, s.215-216, 236/*

1861-1865 - burmistrzem miasta Jasła był Jakub Głuchowski.

/z arch. Muzeum Regionalnego w Jaśle/

1862 - 11 lutego urodził się Józef Kadyi, doktor medycyny, lekarz sądowy przy c.k. Sądzie Obwodowym, od ok. 1910 roku dyrektor szpitala powszechnego w Jaśle.

/Cmentarz, cz.III, s.41-44/

1865 - drewniana kaplica cmentarna z Jasła została przeniesiona na cmentarz w Jedliczu.

/Rozwój przestrzenny, s.246/

1866-1867 - burmistrzem miasta Jasła był Ludwik Pilla.

/z arch. Muzeum Regionalnego w Jaśle/

1866 - ustawą z 12 sierpnia tego roku w Jaśle została powołana Rada Powiatowa z kadencją 6 letnią. Do zakresu jej działania należały wszystkie sprawy wewnętrzne, odnoszące się do wspólnych interesów powiatu, jego przynależnych, prawa nadzoru nad gminami i obszarami dworskimi.

/Sarna, s.239/

1867 - rozporządzeniem ministra spraw wewnętrznych jasielski urząd powiatowy przekształcony został w starostwo powiatowe obejmujące 156 gmin i 120 obszarów dworskich.

/Rocznik, t.III, s.51; Studia, s.362; Sarna, s.236/

1867-1868 - miały miejsce duże powodzie rzeki Jasiołki i niszczenie mogił na cmentarzu przez jej wylewy.

/Rozwój przestrzenny, s.247/

1867-1868 - wystąpiły groźne powodzie, woda zatapiała domy na Targowicy. Sytuacja była tak groźna, ze wojsko musiało ratować ludzi, którzy schronili się na dachach swych domostw. */Cmentarz, cz.III, s.5/*

1867-1871 - burmistrzem miasta Jasła był Antoni Koralewski.

/z arch. Muzeum Regionalnego w Jaśle/

1868 - na mocy upoważnienia c.k. Namiestnictwa z dnia 25 września została założona Kasa Oszczędności miasta Jasła.

/Rocznik, t.III, s.54; Studia, s.414; Sarna, s.249-250/

1868 - staraniem burmistrza Antoniego Koralewskiego, rozporządzeniem Rady Szkolnej Krajowej z dnia 22 lipca utworzono pierwszą klasę Miejskiego Gimnazjum Męskiego w Jaśle. Początkowo pomieszczenia gimnazjum znajdowały się w budynku magistratu, we wschodniej pierzei rynku. Pierwszym dyrektorem był Andrzej Karpiński od 1868 do 1880 roku.

/Studia, s.532; Sarna, s.245-246; Rocznik, t.IV, s.108; Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.34/

Budynek magistratu - w prawym skrzydle mieściło się gimnazjum
fot. z arch. SMJiRJ

1870 - struktura zawodowa i narodowościowa mieszczan Jasła w 1870 roku. (P - Polak, Ż - Żyd)

ródło utrzymania, zawód	Jasło		
	Razem	**P**	**Ż**
Właściciel domu	38	35	3
Właściciel realności	28	26	2
Kupiec	5	0	5
Kramarz	4	2	2
Handlarz	8	0	8
Szynkarz	4	1	3
Traktiernik	2	2	0
Szewc	59	59	0
Krawiec	19	15	4
Kuśnierz	9	9	0
Rzeźnik	13	11	2
Stolarz	12	12	0
Kowal	8	8	0
Mydlarz	3	2	1
Garbarz	3	2	1
Masarz	1	1	0
Tkacz	4	4	0
Rymarz	1	1	0
Ślusarz	2	2	0
Bednarz	3	3	0
Kołodziej	1	1	0
Rękawicznik	1	1	0
Malarz	1	1	0
Kamieniarz	1	1	0
Siodlarz	1	1	0
Blacharz	1	1	0
Cukiernik	1	1	0
Kotlarz	1	1	0
Murarz	2	2	0
Zegarmistrz	2	2	0
Drukarz	1	0	1
Farbiarz	1	0	1
Lakiernik	1	1	0
Piekarz	23	21	2
Cieśla	4	4	0

Rusznikarz	1	1	0
Złotnik	1	0	1
Tokarz	1	0	1
Szklarz	1	0	1
Bindziarz	1	0	1
Szwaczka	1	1	0
Praczka	1	1	0
Kucharz	3	3	0
Służący	4	4	0
Woźny	3	3	0
Organista kościelny	2	2	0
Pracownik starostwa	5	5	0
Nauczyciel	5	4	1
Urzędnik miejski	10	10	0
Duchowny rz.-kat.	3	3	0
Urzędnik podatkowy	5	5	0

ródło: APK, Oddział na Wawelu, Teki Schneidra, teka nr 679 (Jasło) - spisy wyborców do Sejmu Krajowego z 1867 i 1870 roku

/Rozwój przestrzenny, s.91/

1870 - począwszy od tego roku wokół rynku powstawała wysoka zabudowa z oficynami rozprzestrzeniająca się w głąb parcel.

/Rozwój przestrzenny, s.202/

1870 - miasto Jasło liczyło 2600 mieszkańców.

/Studia, s.369; Rocznik, t.II, s.41/

1870-1871 - został opracowany plan katastralny miasta Jasła z naniesieniem obiektów i dróg powstałych w ostatnim dziesięcioleciu.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.19/

1871-1874 - burmistrzem miasta Jasła był Józef Biesiadecki.

/z arch. Muzeum Regionalnego w Jaśle/

1872-1886 - proboszczem jasielskim był ks. doktor Juliusz z Nowiny Paszyński, szambelan papieża Piusa IX.

/Sarna, s.242/

1872 - 5 lipca powstała Ochotnicza Straż Pożarna w Jaśle, której założycielem i naczelnikiem był Romuald Palch.

/Kalendarz Jasielski 2005, 5-ty lipiec/

1872-1884 - miała miejsce budowa linii kolejowej, tzw. transwersalnej, Stróże - Jasło - Zagórz.

/Studia, s.368; Rocznik, t.III, s.51/

1873 - szkoła trzyklasowa żeńska została przekształcona na szkołę etatową czteroklasową.

/Studia, s.534-535; Sarna, s.248/

1873 - panowała w Jaśle cholera, na którą zmarło około sto osób.

/Cmentarz, cz.III, s.6/

1874 - 1 października zostało założone w Jaśle Towarzystwo Zaliczkowe, którego prezesem został Stanisław Kotarski.

/Sarna, s.251; Cmentarz, cz.III, s.27-28/

1874 - istniejący wówczas szpital powszechny w Jaśle prowadzony był dzięki rządcy Stępińskiemu wzorowo pod względem leczenia, wyglądał schludnie, ale bardzo ubogo. */Studia, s.376/*

1874 - powstała Szkoła Ludowa w Sobniowie - obecnie SP Nr 8.

/Szkoły Podstawowe, s.106/

1875 - najwyższym postanowieniem z 25 sierpnia tego roku jasielskie gimnazjum zostało uznane jako zakład państwowy, tzn. zostało przeniesione na etat rządowy.

/Sarna, s.216, 245/

1875-1879 - burmistrzem miasta Jasła, po raz drugi, był Antoni Koralewski.

/z arch. Muzeum Regionalnego w Jaśle/

1875 - zawiązano spółki wodne, których celem było gromadzenie funduszy na regulację i konserwację rzek: Jasiołki, Ropy i Wisłoki.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.35/

1875 - Rada Szkolna Krajowa zreorganizowała szkołę główną męską i przemianowała ją na szkołę pospolitą męską z czterema nauczycielami. Nosiła ona nazwę "Szkoły pod dzwonkiem".

/Szkoły Podstawowe, s.6/

1876 - pochodzi informacja, że miasto było oświetlone lampami naftowymi.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.35/

1876 - rozporządzeniem Rady Szkolnej Krajowej z dnia 10 czerwca tego roku mianowano dotychczasowego dyrektora miejskiego gimnazjum Andrzeja Karpińskiego dyrektorem upaństwowionego gimnazjum.

/Księga pamiątkowa, s.7/

1876 - od tego roku prezesem jasielskiej Rady Powiatowej był Stanisław Kotarski.

/Rozwój przestrzenny, s.227/

1876 - na podstawie wydanego dokumentu przez Wysoką Radę Szkolną utworzona została szkoła w Brzyszczkach - obecna SP Nr 10.

/Szkoły Podstawowe, s.136/

1876 - Gimnazjum Męskie przez otwarcie klasy VIII staje się pełnoprogramową szkołą średnią, jako pierwsza szkoła średnia na Podkarpaciu.

/Ziemia jasielska, s.114; Studia, s.537/

1876 - we wschodniej pierzei rynku został wzniesiony budynek Rady Powiatowej.

/Rozwój przestrzenny, s.205/

1877 - powstał komitet do budowy cegielni w mieście.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.35/

1877 - zapis w aktach miejskich dowodzi, że istniał cmentarz żydowski, na którym pozwolono odbudować trupiarnię.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.35/

1878 - urodził się Jakub Kuska, profesor i dyrektor gimnazjum w Jaśle w latach 1933 - 1936.

/Słownik, s.184/

1878 - miasto przystąpiło do brukowania placu Rynku.
- miał miejsce w Jaśle pożar.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.35/

1878 - budynek Rady Powiatowej wzniesiony w 1876 roku został sprzedany, a nowy zlokalizowano poza obrębem starego miasta.

/Rozwój przestrzenny, s.205; Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.35/

1879-1880 - burmistrzem miasta Jasła był Stefan Majewski.

/z arch. Muzeum Regionalnego w Jaśle/

1879 - rzeźbiarz Błotnicki wykonał pomnik Tadeusza Kościuszki.

/Studia, s.461;
Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.36/

1879 - rada miasta uchwaliła powstanie sekcji budownictwa.
- miasto ubiegało się o budowę kolei z Grybowa do Zagórza.
- miasto podjęło starania w Wiedniu, celem założenia w Jaśle sądu kolegialnego.
- miasto zabiegało o przeniesienie rogatek z Ulaszowic do Jasła.
- z zapisu wynika, iż powstały budynek Rady Powiatowej we wsch. pierzei, przy wlocie ul. Floriańskiej, obok którego znajdował się budynek oddany przez gminę na gimnazjum został sprzedany.
- na placu rynku jasielskiego znajdowała się studnia, którą poddano restauracji. Prace remontowe przeprowadził Franciszek Polak.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.35-36/

1879 - nastąpiła rozbudowa szpitala powszechnego o dwa skrzydła oraz dokończenie budowy parkanu.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.35/

Szpital powszechny po dobudowie dwóch skrzydeł z ogrodzeniem z dyli fot. arch. J. Jakóbczaka

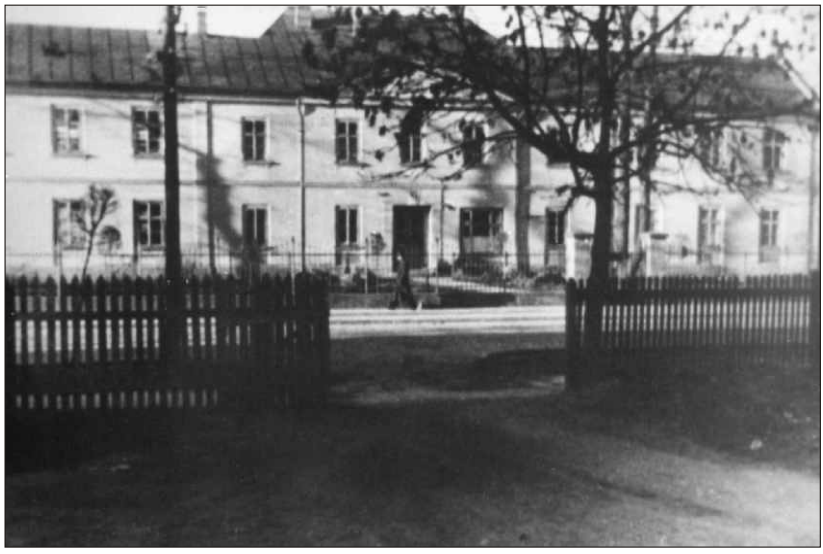

Szpital powszechny z ukończoną budową metalowego parkanu
fot. arch. SMJiRJ

1880 - miasto liczyło 2900 mieszkańców, w tym 450 Żydów i ok. 20 Ukraińców. Według zawodowej struktury ludności było: pracowników umysłowych 526, rolników 263, rzemieślników 1104, handlowców z obrotem finansowym 305 oraz 740 jako służba, wyrobnicy i ludność cywilna.

/Studia, s.369;
Rozwój przestrzenny, s.86-88/

1880-1884 - burmistrzem Jasła był Apolinary Przyłęcki.

/z arch. Muzeum Regionalnego w Jaśle/

1880 - 27 października zmarł Andrzej Karpiński, pierwszy dyrektor Gimnazjum w Jaśle.

/Cmentarz, cz.III, s.10/

1880 - rada miasta powołała komisję hipoteczną celem założenia ksiąg hipotecznych dla miasta i cmentarza.

- miała miejsce budowa kanału miejskiego, którego początek zaczynał się od koszar wojskowych.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.36/

1880 - 30 października tego roku na Zgromadzeniu obywateli z powiatów gorlickiego, jasielskiego i krośnieńskiego utworzono w Jaśle Towarzystwo Rolnicze Okręgowe

z siedzibą w Jaśle, jako filię c.k. Towarzystwa Gospodarczo - Rolniczego Krakowskiego.

/Sarna, s.252-253/

1881 - we wrześniu utworzono w Jaśle Komisję Rady Gminnej do Spraw Upiększania Miasta.

/Rozwój przestrzenny, s.28, 247/

1881 - powstało Jasielskie Towarzystwo Oświaty Ludowej.

/Rocznik, t.III, s.21/

1882 - zaprowadzono drogę dojazdową do stacji kolejowej oraz od drogi szpitalnej, do gościńca w kierunku Gorlic.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.36/

1882 - osiedliły się w Jaśle Siostry Miłosierdzia zwane powszechnie "szarytkami".

/Ziemia Jasielska, s.103/

1882 - Jasło utraciło status miasta garnizonowego, wojsko zostało przeniesione z powodu braku odpowiednich koszar w mieście i dogodnych połączeń kolejowych.

/Rozwój przestrzenny, s.19; Studia, s.340/

1883 - Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP został zrestaurowany, dano nowe wiązania dachu i pokryto blachą ocynkowaną, odnowiono fasadę frontową kościoła i dokonano innych zabezpieczeń wewnątrz i na zewnątrz.

/Studia, s.634; Sarna, s.258-259/

1883 - zapis informuje, że od 1884 roku tylko magistrat miał prawo stawiania w rynku i na placach miejskich budek jarmarcznych i targowych.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.37/

1883 - został wyznaczony plac do sprzedaży bydła i trzody, za Targowicą obok cmentarza.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.37/

1883 - 2 września urodził się Rudolf Weigel, uczeń jasielskiego gimnazjum, zoolog i bakteriolog. Profesor Uniwersytetu Lwowskiego, Jagiellońskiego i Poznańskiego. Zidentyfikował zarazek duru plamistego i opracował pierwszą skuteczną szczepionkę przeciw tej chorobie. Zmarł w 1957 roku.

/Tablice, s.30/

1884 - pojawił się pierwszy numer gazety pt. "Nowiny Jasielskie", której wydawcą był adwokat dr F. Wiediger.

/Cmentarz, cz.III, s.19;
Bogaciewicz, Jasło... 1931, s.17/

1884 - od tego roku w Niegłowicach funkcjonowała szkoła, jako placówka jednoklasowa, w budynku drewnianym. Kierownikiem jej był Marcin Mastej, obecnie to SP Nr 6.

/Szkoły podstawowe, s.76;
Sarna, s.290/

1884-1887 - burmistrzem miasta Jasła był po raz trzeci Antoni Koralewski.

/z arch. Muzeum Regionalnego w Jaśle/

1884 - ulica Staszica przy przebudowie została niefortunnie zakończona od strony dworca kolejowego ślepą stromą skarpą, a tym samym nie łączyła się z dworcem kolejowym.

/Rozwój przestrzenny, s.221/

1884 - przeprowadzono regulację i nakrycie na trwale płytami kamiennymi kanału na ulicy Igielnej.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.37/

1884 - został oddany do użytku dworzec kolejowy jako budynek jednopiętrowy z krytą werandą.

/Rozwój przestrzenny, s.222, 227/

Dworzec kolejowy pod koniec XIX wieku
fot. arch. SMJiRJ

1884 - 20 sierpnia tego roku nastąpiło otwarcie kolei transwersalnej i przejechał pierwszy pociąg przez Stróże - Jasło - Zagórz.

/Rozwój przestrzenny, s.220; Rocznik, t.I, s.40/

1885 - urodził się Stanisław Pigoń, absolwent jasielskiego gimnazjum, profesor dr historii literatury polskiej, Honorowy Obywatel Miasta Jasła. Zmarł w 1968 roku.

/Tablice, s.27; Honorowi Obywatele, s.37/

1885 - w marcu tego roku Towarzystwo Oświaty Ludowej uruchomiło w Jaśle Szkołę Koszykarską, która mieściła się w budynku po byłych koszarach.

/Rocznik, t.III, s.22-23/

1886 - utworzony został przez władze austriackie Okręgowy Urząd Górniczy obejmujący swym zasięgiem 19 powiatów. Istniał on w Jaśle do 1939 roku. Siedziba jego mieściła się przy ulicy Rejtana.

/Rocznik, t.II, s.41, 99; Sarna, s.238/

1886 - wybudowano gmach Okręgowego Urzędu Górniczego przy ulicy Rejtana. */Rocznik, t.II, s.41/*

1887 - 14 stycznia urodził się w Jaśle Hugo Steinhaus, wybitny matematyk i pedagog, profesor uniwersytetów we Lwowie, Wrocławiu i USA. Uczeń jasielskiego gimnazjum i Honorowy Obywatel Miasta Jasła. Zmarł w 1972 roku. /*Tablice, s.29/*

1887 - działał w Jaśle Bank Zaliczkowy.

/Studia, s.414; Rocznik, t.III, s.55/

1887 - zostało założone Towarzystwo Gimnastyczne "Sokół" w Jaśle. Pierwszym prezesem był Romuald Palch.

/Rocznik, t.V; s.38-39/

1888-1903 - proboszczem jasielskim był ks. Leon Sroczyński, radny miasta Jasła, honorowy asesor konsystorza przemyskiego, Honorowy Obywatel Miasta Jasła. Zmarł w 1903 roku. */Cmentarz, cz.II, s.14/*

1888-1900 - burmistrzem miasta Jasła był Alojzy Metzger.

/z arch. Muzeum Regionalnego w Jaśle/

1888 - 12 grudnia urodził się w Jaśle Ignacy Pinkas, artysta malarz. W Muzeum w Jaśle znajduje się ok. 200 obrazów i szkiców olejnych, 2 teki litografii, ponad 500 rysunków oraz archiwalia dotyczące życia i działalności artysty. Całą spuściznę artystyczną po ojczymie -

artyście malarzu Ignacym Pinkasie przekazała dla Muzeum Maria Wolny.

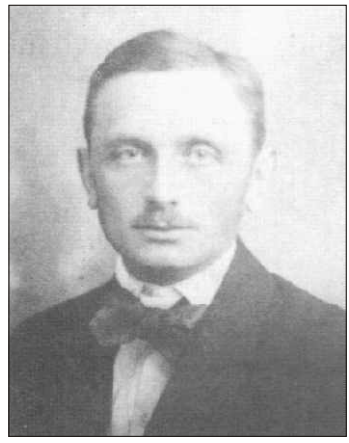

Ignacy Pinkas - artysta malarz
/Informator Muzeum Regionalnego w Jaśle, s.25/

1888 - 10 kwietnia została oddana do użytku siedziba Rady Powiatowej - budynek przy ulicy Kościuszki, nie opodal parku miejskiego.

Budynek Rady Powiatowej (oddany do użytku w kwietniu 1888 roku)
fot. z arch. SMJiRJ
/Rozwój przestrzenny, s.227, 236/

1888 - na mocy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia tego roku został powołany w Jaśle Sąd Obwodowy jako trybunał pierwszej instancji dla miasta Jasła oraz ośmiu sądów powiatowych.

/Studia, s.369; Sarna, s.216, 236; Rozwój przestrzenny, s.225, 227/

1888 - 1 grudnia Sąd Obwodowy rozpoczął swoje urzędowanie w kolosalnych rozmiarów gmachu wybudowanym koło parku miejskiego.

/Rozwój przestrzenny, s.227/

Gmach Sądu Obwodowego w Jaśle fot. z arch. SMJiRJ

1889 - została założona w Jaśle Szkoła Przemysłowa Uzupełniająca obejmująca różne branże rzemieślnicze. 1 października rozpoczęto w niej naukę. Była to szkoła zawodowa dla młodzieży rzemieślniczej z terenu Jasła i okolic.

/Studia, s.538; Sarna, s.248; Rocznik, t.III, s.30/

1889 - ustawa z 13 marca tego roku (Nr24.dz.w.k.), która wyszła dla 30 miast galicyjskich, do których zaliczono Jasło, podaje, że miasto wybiera 36 radnych i 18 zastępców, którzy wraz z burmistrzem sprawują zarząd miasta.

/Sarna, s.234/

1888-1890 - została zbudowana w Niegłowicach jedna z najstarszych tego typu rafinerii ropy naftowej w kraju.

/Rozwój przestrzenny, s.222; Rocznik, t.I, s.83, t.II, s.41, 100, t.IV, s.157; Rafineria, s.8; Wieliczko, s.29/

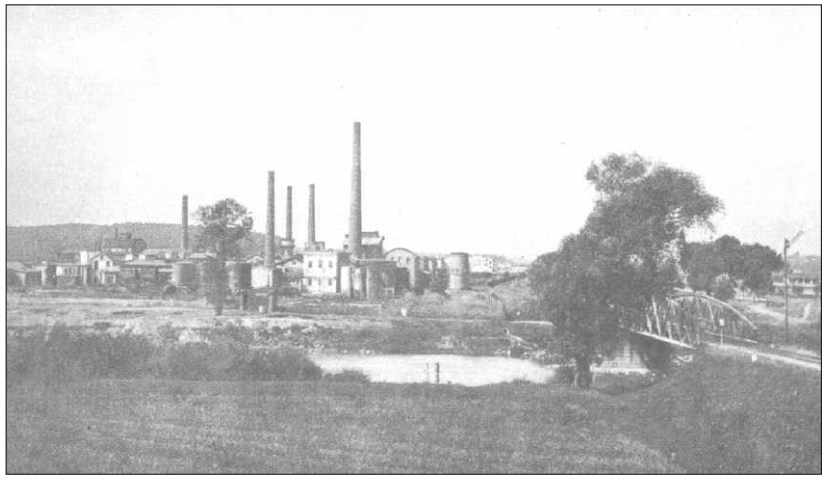

Jasło - Niegłowice Rafineria pocztówka z arch. SMJiRJ

1890 - 2 maja urodził się w Jaśle Zygmunt Bolesław Kukulski, absolwent jasielskiego gimnazjum, pedagog i historyk, profesor zwyczajny Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Zmarł 4 grudnia 1944 roku.

/Rocznik, t.V, s.103-105/

1890 - oddano do eksploatacji nową linię kolejową Rzeszów - Jasło. Od tego momentu stolica powiatu stała się dość ważnym węzłem komunikacyjnym.

/Studia, s.368; Sarna, s.216; Rocznik, t.II, s.40; Rozwój przestrzenny, s.222, 444/

1890 - Jasło posiadało obszar 844 morgi, w tym: role 716, nieużytki 108, lasy 2, obszary zabudowane - ulice i place 21, ogółem budynków 520, w tym domy mieszkalne: 372 parterowe i 43 piętrowe. W samym rynku było tylko 2 domy parterowe, a pozostałe parcele były zabudowane domami piętrowymi.

/Rozwój przestrzenny, s.94, 202/

1891 - miasto Jasło liczyło 4500 mieszkańców.

/Studia, s.369/

1891-1900 - w latach tych wybudowano w mieście przeszło 100 domów mieszkalnych, poza wymienionymi wcześniej budynkami publicznymi i nowym gimnazjum. */Studia, s.370/*

1891-1896 - dokonywano odnowienia kościoła farnego.

/Inwentarz, s.37/

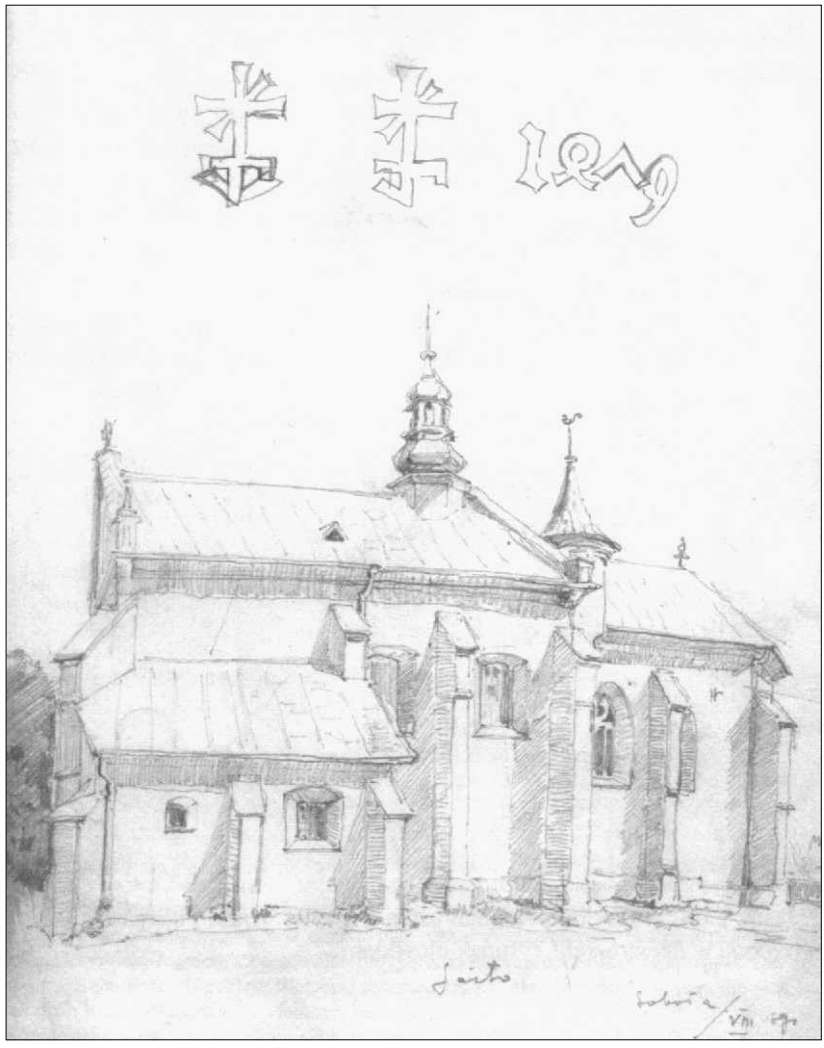

Jasło. Fara. Widok od południa oraz gmerk i data 1479 ze sklepienia prezbiterium - stan z r. 1891. Stefan Matejko, *Szkicownik z wycieczki w Rzeszowskie*, 1891, rysunek ołówkiem

/Kościół farny, s.208/

1891 - 13 stycznia szkoła Ludowa Żeńska 4-klasowa, etatowa została przekształcona na Szkołę Wydziałową Żeńską połączoną z klasą 4 pospolitą. Dyrektorem tej szkoły został Teodor Bernadzikiewicz.

/Sarna, s.248;
Szkoły podstawowe, s.18/

1891 - 18 kwietnia dokonano poświęcenia kamienia węgielnego pod budowę nowego budynku szkolnego gimnazjum. Dyrektorem w tym czasie był Klemens Sienkiewicz.

/Księga pamiątkowa, s.7/

1892 - powstało w Jaśle Towarzystwo Kredytowe dla Handlu i Przemysłu, przekształcone w 1925 roku na spółdzielnię.

/Studia, s.414;
Rocznik, t.III, s.55/

1892 - Paweł Rieger, właściciel Gorajowic ofiarował kamień na mającą powstać kaplicę gimnazjalną, a pani Włodkowa z Trzcinicy znaczną część drzewa.

/Rocznik, t.IV, s.117;
Księga pamiątkowa, s.8/

1892 - właścicielem Gorajowic był Tadeusz de Nowina Sroczyński.

/Cmentarz, cz.II, s.15/

1892 - od tego roku Szkoła Przemysłowa Uzupełniająca mieściła się w budynku Szkoły Wydziałowej Męskiej przy ulicy Sokoła.

/Szkoły ponadpodstawowe, s.131/

1892 - 31 marca w Jaśle urodził się Stanisław Proń, absolwent jasielskiego gimnazjum, prawnik, farmaceuta, twórca Muzeum Farmacji w Krakowie. Zmarł w 1971 roku.

/Rocznik, t.II, s.64;
Słownik, s.311/

1892 - 18 maja odbyła się uroczystość położenia i poświęcenia kamienia węgielnego pod budowę kaplicy gimnazjalnej p.w. św. Stanisława. W pierwszym roku wybudowano mury do wysokości 4 metrów. Inicjatorami budowy byli: dyrektor szkoły Klemens Sienkiewicz, jego żona Hermina oraz grono nauczycielskie.

/Księga pamiątkowa, s.8, 10;
Sarna, s.262/

1892 - 16 września oddanie do użytku i poświęcenie nowego gmachu Gimnazjum Męskiego, budynku dwupiętrowego z czerwonej cegły i dachówki ceramicznej przy ulicy Czackiego.

/Studia, s.537;
Rocznik, t.III, s.34, t.IV, s.108;
Księga pamiątkowa, s.7/

Gmach Gimnazjum Męskiego pocztówka z arch. SMJiRJ

1893 - szkoła czteroklasowa męska została przekształcona na pięcioklasową, a w 1901 roku na sześcioklasową.

/Sarna, s.248/

1893 - utworzone zostało w Jaśle Towarzystwo Wyrobów Koszykarskich, roztaczające opiekę nad okolicznymi producentami.

/Rocznik, t.III, s.23/

1893 - 11 czerwca w Jaśle utworzono Towarzystwo Techników Naftowych.

- rozpoczęto wydawanie pisma "Nafta", którego redakcję przeniesiono później do Lwowa.

/Rocznik, t.V, s.21/

1893 - została ukończona budowa z cegieł jednonawowej kaplicy gimnazjalnej p.w. św. Stanisława. Kaplica powstała ze składek mieszkańców miasta i ościennych miejscowości. 7 grudnia miało miejsce poświęcenie

kościoła i oddanie go do użytku młodzieży.

/Rocznik, t.IV, s.7; Ziemia jasielska, s.119; Tablice, s.20; Sarna, s.262; Studia, s.637/

Kaplica gimnazjalna - pocztówka z arch. Muzeum Regionalnego w Jaśle

1894 - 26 lutego w Jaśle urodziła się Franciszka Platówna - Rotterowa, śpiewaczka operowa i pedagog. Zmarła w 1974 roku.

/Słownik, s.298/

1895 - 28 września, na mocy Najwyższego postanowienia obwieszczonego rozporządzeniem ministerstwa spraw wewnętrznych, odłączone zostały od starostwa w Jaśle pod względem administracyjnym wszystkie gminy należące do Sądu Powiatowego we Frysztaku. Pod względem politycznym nadal te gminy należały do starostwa jasielskiego. */Sarna, s.3/*

1896 - rozpoczęta została elektryfikacja miasta Jasła.

/Rocznik, t.II, s.41/

1896 - istniał zakaz stawiania fur pod murem cmentarnym, co dowodzi, że posiadał cmentarz ogrodzenie.

/Rozwój przestrzenny, s.251/

1896 - od tego roku proboszcz jasielski ks. Leon Sroczyński był członkiem Rady Gminy.

/Rozwój przestrzenny, s.251/

1896 - działały w Jaśle m.in. Bank Eskontowy i Handlowy.

/Studia, s.414; Rocznik, t.III, s.55/

1896 - miasto bezpłatnie odstąpiło parcelę Towarzystwu Gimnastycznemu "Sokół" pod budowę gmachu, na gruncie pokarmelickim.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.38/

1896-1897 - oddano do użytku elektrownię.

/Studia, s.369/

1896-1897 - w literaturze datuje się powstanie parku miejskiego przypisując je decyzji Zwierzchności Gminnej oraz osobistemu zaangażowaniu dyrektora Szkoły Wydziałowej Żeńskiej Teodora Bernadzikiewicza, zasłużonego pedagoga. Pierwsza wzmianka archiwalna pochodzi z sierpnia 1897 roku, kiedy to postanowiono zasypać staw znajdujący się przy ogrodzie miejskim.

/Studia, s.638; Rozwój przestrzenny, s.224/

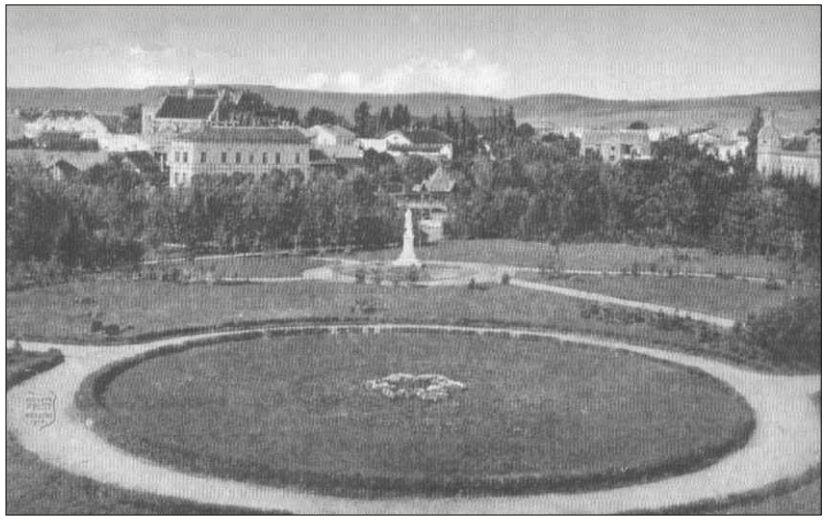

Park miejski pocztówka z arch. SMJiRJ

1896 - pochodzi pierwsza uchwytna w źródłach informacja pozwalająca wiązać Sroczyńskich z Gorajowicami. Znany krakowski architekt Tadeusz Stryjeński w wykazie wykonanych robót w latach 1879-1932 na prowincji zanotował, że dokonał przebudowy dworu w Gorajowicach pod Jasłem dla Tadeusza Sroczyńskiego w 1896 roku.

/Rozwój przestrzenny, s.119/

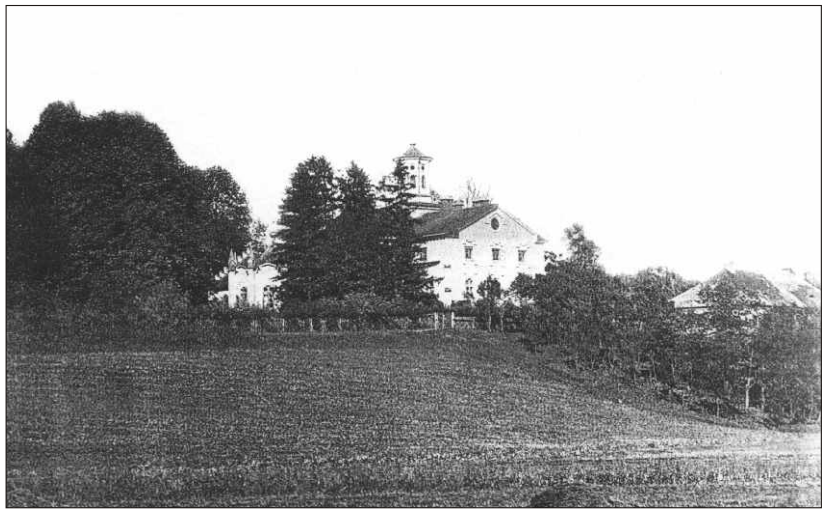

Pałac Sroczyńskich - stan przed przebudową T. Stryjeńskiego
(w pałacu tym Stanisław Tomkowicz zatrzymywał się
podczas swoich wędrówek w Jasielskiem) fot. sprzed 1896 roku
/fot. Inwentarz, s.143/

1896-1897 - jest to druga wersja budowy gmachu Rady Powiatowej, natomiast A. Laskowski, Rozwój przestrzenny, s.227 wymienia datę 1888 r.
/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.38; Studia, s.369/

Mjr Henryk Dobrzański "Hubal"
/Jasielskie ulice, s.27; Honorowi Obywatele, s.28/

1897 - 22 czerwca urodził się w Jaśle Henryk Dobrzański "Hubal", major Wojska Polskiego, bohater wojen

światowych i wojny polsko - bolszewickiej. Olimpijczyk, Honorowy Obywatel Miasta Jasła. Zginął w 1940 roku w Anielinie.

/Tablice, s.71/

1897 - zmodernizowano budynek poczty, który znajdował się przy ulicy Rejtana. Był to budynek jednopiętrowy z wysuniętą w narożu częścią fasady, utrzymany w duchu renesansu wiedeńskiego.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.38/

Budynek poczty fot. z arch. SMJiRJ

1897 - Rada Gminna Jasła zezwala c.k. Zarządowi poczt i telegrafów na założenie rządowej sieci telefonicznej na obszarze miasta.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.38/

1897 - nastąpiła regulacja ulicy Kościuszki w okolicy ulicy Rejtana. Obniżono wówczas pagórek na gościńcu rządowym.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.38/

1898-1900 - wybudowano gmach Komunalnej Kasy Oszczędności, usytuowany w narożu ulicy Kościuszki i Rejtana. Gmach ten został oddany do użytku latem

1900 roku. Według zapisów źródłowych, wcześniej Kasa Oszczędności mieściła się w Rynku.

/Rozwój przestrzenny, s.227, 229, 236; Rocznik, t.III, s.56/

Gmach Komunalnej Kasy Oszczędności - fot. z arch. SMJiRJ

1898 - 12 lutego urodził się w Jaśle ks. Aleksander Gotfryd, uczeń jasielskiego gimnazjum, a w późniejszym okresie katecheta Gimnazjum i Liceum. Obrońca Lwowa w latach 1918/1919. Zmarł 17 stycznia 1979 roku w Jaśle.

/Tablice, s.21; Słownik, s.111-112/

1899 - 1 października przybyli do Jasła Ojcowie Franciszkanie. Pierwsi zakonnicy to o. Samuel Rajss i o. Alojzy Karwacki. Nabożeństwa odprawiali w kaplicy gimnazjalnej za zgodą jej rektora ks. Stanisława Falęckiego.

/Rozwój przestrzenny, s.206; Rocznik, t.IV, s.8/

1899 - 2 czerwca urodził się Władysław Mendys, mgr praw, adwokat, Honorowy Obywatel Miasta Jasła, społecznik - "ten, który dźwigał miasto z ruin". Prezes SMJiRJ w latach 1968 - 1975. Zmarł w Jaśle w 1996 roku.

/Honorowi Obywatele, s.30; Kronika SMJiRJ/

Władysław Mendys - fot. z arch. SMJiRJ

1899 - 3 września z inicjatywy Komitetu dla Upiększania Miasta nastąpiło odsłonięcie pomnika Tadeusza Kościuszki, dłuta Tadeusza Błotnickiego.

/Rozwój przestrzenny, s.249; Tablice, s.11/

Pomnik Tadeusza Kościuszki - wygląd pierwotny
fot. J. Salamon z arch. Muzeum Regionalnego w Jaśle

1899 - miała miejsce regulacja ulicy Czackiego.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.39/

1900 - 13 stycznia urodził się w Jaśle dr Stanisław Kadyi, lekarz okulista, kolekcjoner sztuki, Honorowy Obywatel Miasta Jasła. Testamentem swój dom i zbiory przekazał dla muzeum w Jaśle. Zmarł w 1980 roku.

/Cmentarz, cz.III, s.40-45/

Stanisław Kadyi

/Informator Muzeum, s.23-24/

1900 - 13 kwietnia urodził się Wojciech Spólnik, legionista, urzędnik, działacz społeczny, Honorowy Obywatel Miasta Jasła. Zmarł w 1998 roku.

/Honorowi Obywatele, s.43-44/

1900 - na stacji kolejowej wybudowano dwie rampy - ładownie, specjalne dla wojska i sprzętu, w związku z wielkimi manewrami wojskowymi na terenie powiatu jasielskiego.

/wyciąg z Kroniki PKP, opr. Józef Betlej/

1900 - staraniem ks. Leona Sroczyńskiego wzmocniono mury kaplicy cmentarnej oraz dokonano wymiany pokrycia jej dachu.

/Rozwój przestrzenny, s.251/

ok. 1900 - został zbudowany budynek murowany plebanii przy kościele farnym.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997-98, s.128/

1900 - miasto Jasło liczyło około 7000 mieszkańców.

/Jerzy Zieliński, Region Jasielski Nr 2/98, s.8/

1900 - prawdopodobnie w tym roku powstała drewniana altana - glorietka. Jej budowę wiąże się z wizytą cesarza Franciszka Józefa I.

/Rozwój przestrzenny, s.224/

Glorietka wzniesiona w parku miejskim około 1900 roku na fotografii z 1902 roku

/Rozwój przestrzenny, s.238/

1900 - 10 - 16 września, w związku z wielkimi manewrami wojsk austrowęgierskich w Jaśle, przebywał cesarz Franciszek Józef I. W czasie jego pobytu w Jaśle budynek Rady Powiatowej został przeznaczony na główną kwaterę manewrów i rezydencję cesarską. Przy wjeździe do miasta od strony dworca postawiono trzykondygnacyjną bramę triumfalną, oflagowano ulice i całe miasto wraz z dworcem przyozdobiono festonami

i girlandami. Na okoliczność przyjazdu do Jasła cesarza miasto otrzymało poważną subwencję na uporządkowanie ulic, placów i odnowienie budynków publicznych.

/Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997, s.39;
Jerzy Zieliński, Region Jasielski Nr 2/98, s.8/

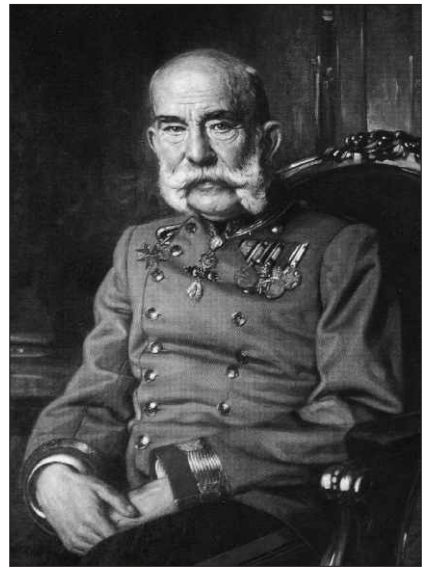

Cesarz Franciszek Józef I
fot. z książki Zbigniew Fras "Galicja", s.142

1900 - relacje z pobytu cesarza Franciszka Józefa I w Jaśle:

- 10 września wieczorem przyjechał do Jasła z Wiednia specjalny pociąg z cesarzem Franciszkiem Józefem I, jego dostojnikami i wojskiem. Noc cesarz spędził w "salonce" tego pociągu na dworcu kolejowym.
- 11 września rano cesarz udał się na wizytację manewrów, z której powrócił około 11 przed południem.

Przypuszczalnie w godzinach południowych na dworcu kolejowym dostojny monarcha został powitany przez starostę jasielskiego hr. Władysława Michałowskiego, burmistrza miasta Alojzego Metzgera, przedstawicieli zarządu kolei i licznie zgromadzonych mieszkańców Jasła i okolic. Następnie z dworca odświętnie udekorowaną ulicą Kościuszki powóz ciągniony przez dwa białe ogiery cesarskie udał się pod budynek Rady Powiatowej, gdzie dokonana została ceremonia powitania Najjaśniejszego Pana przez Namiestnika

Galicji hr. Leona Pinińskiego, Marszałka Rady Powiatowej Stanisława Kotarskiego i burmistrza Alojzego Metzgera.

Powitanie cesarza przed budynkiem Rady Powiatowej

Prezentacja jasielskich osobistości cesarzowi
fot. J. Zajączkowski z arch. fotograficznego Muzeum Regionalnego w Jaśle

- 12 września cesarz przyglądał się zmaganiom walczących armii, dojeżdżając z Jasła pociągiem, a pod pole bitwy konno.
- 13 września była przerwa w manewrach i cesarz przyjmował hołd składany przez ponad 100 osobową grupę dostojników przybyłych z całej Galicji.
- 14-15 września cesarz obserwował manewry wojskowe, które odbywały się na rozległym terenie wokół Jasła i Krosna.
- 16 września w niedzielę uczestnicy ćwiczeń wzięli udział w mszach świętych w jasielskim kościele parafialnym. O godzinie 18 cesarz Franciszek Józef I odjechał pociągiem z Jasła ukontentowany z wyniku manewrów i przyjęcia jakie przygotowało dla niego Jasło.

/Mariusz Świątek, Obiektyw Jasielski Nr 3/2001, s.8-9;
Jerzy Zieliński, Region Jasielski Nr 2/98, s.8 i Nr 3/98, s.8/

Franciszek Józef I na manewrach
fot. z książki S.Grodziski "Franciszek Józef I", 1983, s.145

Medal okolicznościowy (awers - rewers)
wybity z okazji manewrów cesarskich w Jaśle
/ze zbiorów Muzeum Regionalnego w Jaśle/

1900 - przebywający w Jaśle cesarz Franciszek Józef I złożył ofiarę w wysokości 1000 koron na budowę Kościoła i Klasztoru oo. Franciszkanów.

/Dawne Jasło, s.30-31/

Pamiątkowa pocztówka wydana z okazji wizyty
cesarza Franciszka Józefa I w Jaśle
/Dawne Jasło, s.119/

1900 - 11-16 września oficerowie uczestniczący w manewrach kwaterowali się w budynku szkoły w Brzyszczkach - obecnie SP Nr 10.

/125 SP Nr 10, s.4/

Kartka z Kroniki Szkoły:

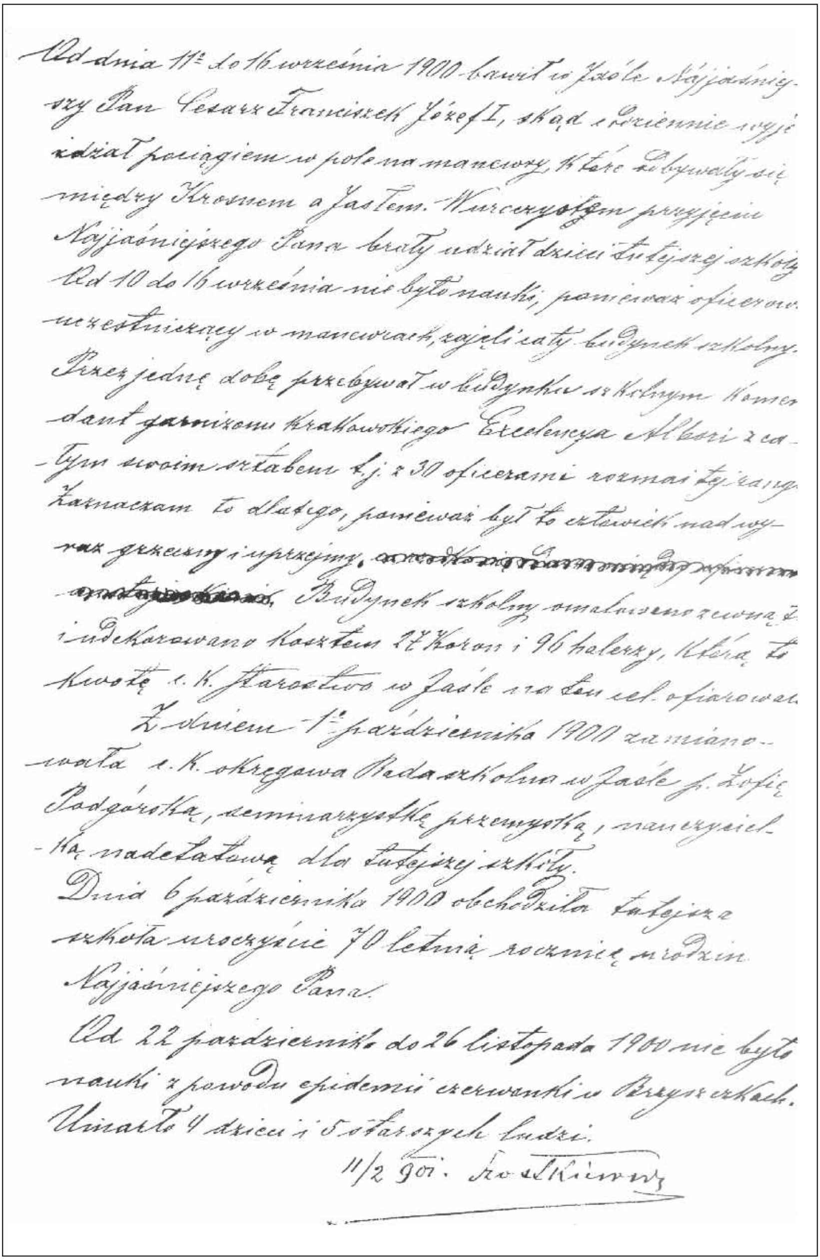

Od dnia 11go do 16 września 1900 bawił w Jaśle Najjaśniejszy Pan Cesarz Franciszek Józef I, skąd codziennie wyjeżdżał pociągiem w pole na manewry, które odbywały się między Krosnem a Jasłem. W uroczystem przyjęciu Najjaśniejszego Pana brały udział dzieci tutejszej szkoły. Od 10 do 16 września nie było nauki, ponieważ oficerowie uczestniczący w manewrach, zajęli cały budynek szkolny. Przez jedną dobę przebywał w budynku szkolnym Komendant garnizonu krakowskiego Excelencya Albori z całym swoim sztabem t.j. z 30 oficerami rozmaitej rangi. Zaznaczam to dlatego, ponieważ był to człowiek nad wyraz grzeczny i uprzejmy. [illegible] Budynek szkolny omalowano zewnątrz i udekorowano kosztem 22 Koron i 96 halerzy, którą to kwotę c.k. Starostwo w Jaśle na ten cel ofiarowało.

Z dniem 1go października 1900 zamianowała c.k. okręgowa Rada szkolna w Jaśle p. Zofię Podgórską, seminarzystkę przemyską, nauczycielką nadetatową dla tutejszej szkoły.

Dnia 6 października 1900 obchodziła tutejsza szkoła uroczyście 70 letnią rocznicę urodzin Najjaśniejszego Pana.

Od 22 października do 26 listopada 1900 nie było nauki z powodu epidemii czerwonki w Brzyszczkach. Umarło 4 dzieci i 5 starszych ludzi.

11/2 901. Kostkiewicz

XIX w. - podsumowując wydarzenia jakie miały miejsce w tym wieku należy cofnąć się do lat 90. XVIII wieku. Wtedy to w 1790 roku umiejscowiono siedzibę cyrkułu w Jaśle. Fakt ten wpłynął niezwykle korzystnie na rozwój miasta. Wzrosło bowiem zapotrzebowanie na ludzi wykształconych i przedsiębiorczych, na kadrę urzędniczą i różne zawody. Także duże znaczenie dla miasta miało przeniesienie w 1792 roku z Dukli do Jasła szkoły obwodowej i utworzenie w 1793 roku poczty.

1801-1820 - wzmógł się znacznie ruch budowlany, o czym świadczy wybudowanie w 1803 roku mostu na Jasiołce i jej regulacja oraz wybudowanie w 1820 roku nowego połączenia miasta z drogą do Biecza. W tym też czasie, tj. w 1817 roku powstała oddzielna szkoła 2-klasowa żeńska. Zaznaczył się stopniowy rozwój miasta i odbudowa upadłego rzemiosła.

1821-1850 - proces stopniowego rozwoju miasta został zahamowany wielkim pożarem w 1826 roku, kiedy to spłonęła prawie cała zabudowa z wyjątkiem kościoła, cyrkułu i kilku domów. Klęska była tak duża, że zdawało się, iż miasto nigdy się nie podniesie. Wtedy to Namiestnik Galicji Książe Lubkowitz wyjednał u rządu zapomogę na odbudowę miasta w wysokości 20 tys. zł r. Została powołana dekretem gubernialnym specjalna Komisja do spraw odbudowy miasta i usuwania skutków pożaru. W 1827 roku został wykonany plan sytuacyjny zniszczonego miasta, w którym komisja określiła, że w rejonie śródmieścia wolno budować domy wyłącznie murowane. Odbudowa zniszczeń nastąpiła więc według nowych założeń urbanistycznych.

1832-1849 - powstał szpital powszechny na 100 łóżek, wybudowano nowy gmach dla urzędu cyrkułu oraz w wyremontowanych pomieszczeniach poklasztornych ulokowano szpital wojskowy. Występowały też w tym okresie klęski żywiołowe spowodowane przez wylewy rzek oraz choroby zakaźne, na które zmarło dużo osób.

1850-1859 - od tego okresu datuje się szybszy rozwój miasta za przyczyną odkryć złóż ropy naftowej. W 1850 roku rozpoczęta została budowa gmachu Hotelu "Krakowskiego", a w 1856 roku na przedmieściach Jasła w Ulaszowicach Ignacy Łukasiewicz założył pierwszą w świecie destylarnię ropy naftowej. W 1857 roku rozpoczęto budowę prochowni dla wojska i założona została drukarnia przez Ludwika Dionizego Stoegera, a w 1859 roku wzniesione zostały koszary dla wojska.

1860-1869 - w 1860 roku został zniesiony urząd cyrkularny i Jasło zostało przyłączone do obwodu tarnowskiego a w mieście został c.k. urząd powiatowy. Równocześnie ze zniesieniem obwodu, zniesiona została powiatowa dyrekcja skarbu, co stało się powodem opustoszenia i upadku miasta. W latach 1867-1868 występowały groźne powodzie rzek powodujące zatapianie terenów rolnych i obrzeży miasta. Aby zapobiec dalszemu upadkowi miasta staraniem burmistrza Antoniego Koralewskiego utworzona została w 1868 roku pierwsza klasa Miejskiego Gimnazjum Męskiego w Jaśle oraz założono Kasę Oszczędności Miasta Jasła. Zahamowany został proces germanizacji.

1870-1880 - Jasło przeżywało intensywny rozwój gospodarczy, a szczególnie znaczny był ruch budowlany. Powstawały okazałe budynki, kamienice w rynku, gmachy użyteczności publicznej i szkoły - w tym gimnazjum, którego istnienie znacznie podniosło prestiż miasta. Uporządkowano płytę rynku, regulowano ulice obsadzając je drzewami oraz zakładano chodniki i budowano przydomowe kanały, które podłączano do kanalizacji miejskiej. Liczba mieszkańców z 2600 wzrosła w dziesięcioleciu do 2900.

1880-1890 - do osiągnięć w znaczeniu gospodarczym, w tym okresie, należy zaliczyć rozwój komunikacji kolejowej w latach 1872-1884, wybudowano linię kolejową, na której szlaku leżało Jasło. W 1890 roku nastąpiło połączenie kolejowe z Rzeszowem. Jasło stało się wtedy jedną z głównych stacji kolejowych. Podniósł się

znacznie handel i rozwój przemysłu, a to przyczyniło się do rozwoju całego miasta.

Wybudowanie gmachu Okręgowego Urzędu Górniczego, Sądu z więzieniem, utworzenie w Jaśle Sądu Okręgowego w 1889 roku oznaczało konieczność obsługi wielu petentów, którzy napływali do Jasła z wielu ościennych powiatów. Wpłynęło to w znacznym stopniu na zmianę struktury społecznej. Do dominującej wówczas inteligencji związanej z powstałym Gimnazjum i Szkołą Przemysłowo - Uzupełniającą, dołączyła liczna grupa osób z wykształceniem prawniczym i technicznym oraz napłynęła też spora rzesza urzędników sądownictwa i więziennictwa. Jednocześnie zaczęło się rozwijać w tym okresie kopalnictwo. Powstała w 1888-1890 roku Rafineria Ropy naftowej w Niegłowicach, która dała zatrudnienie wielu mieszkańcom, a u schyłku wieku został zauważony znaczny napływ gotówki od emigrantów, którzy wyjechali za "chlebem".

Rozwój miasta oparł się nie tylko na przemyśle, ale również na umiejętnym wykorzystaniu pozycji, jaką uzyskało Jasło jako centrum administracji, sądownictwa, oświaty czy bankowości. Te atuty połączone z dogodną sytuacją komunikacyjną, dobrze rozwiniętą łącznością pocztową, telegraficzną i telefoniczną, razem z przemysłem naftowym ukształtowały obraz miasta. Jasło było postrzegane jako miasto schludne.

Literatura:

1. Studia z dziejów Jasła i powiatu jasielskiego. Red. Józef Garbacik. Warszawa: Państw. Wydaw. Naukowe, 1964
2. Sarna Władysław. Opis powiatu jasielskiego. Jasło: Krosno: PUW "Roksana", 2003. Na stronie tytułowej: nakładem autora w Jaśle, Czcionkami Drukarni Stanisława Kuźniarskiego, 1908
3. Wieliczko Mieczysław. Jasło i okolice. Warszawa: "Sport i Turystyka", 1966
4. Rocznik Jasielski 1969. T.1. Red. Czesław Leosz. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego, 1969
5. Rocznik Jasielski 1970-1971. T.2. Red. Czesław Leosz. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego, 1971
6. Rocznik Jasielski 1990. T.3. Red. Stanisław Cynarski. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego, 1990
7. Rocznik Jasielski 1999. T.4. Red. Wiesław Hap. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i regionu Jasielskiego, 1999
8. Rocznik Jasielski 2003. T.5. Red. Wiesław Hap. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego. Jasło, 2003
9. Kalendarz Jasielski 2005. Red. Felicja Jałosińska. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego. Jasło, 2004
10. Świstak Zdzisław. Słownik biograficzny znanych postaci Jasła i regionu. Jasło, 1998
11. Rozwój przestrzenny miast galicyjskich położonych między Dunajcem a Sanem w okresie autonomii galicyjskiej: materiały z sesji, Jasło 23-24 kwietnia 1999. Red. Zbigniew Beiersdorf i Andrzej Laskowski. Jasło; Rzeszów: Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego, 2001
12. Tomkowicz Stanisław. Stanisława Tomkowicza Inwentarz zabytków powiatu jasielskiego: z rękopisów autora wydali i własnymi komentarzami opatrzyli Piotr i Tadeusz Łopatkiewiczowie. Kraków: Muzeum Narodowe, 2001

13. Cynarski Stanisław, Cynarska Barbara. Stary cmentarz w Jaśle. Cz.1. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego, 1984
14. Cynarska Barbara, Cynarski Stanisław. Stary cmentarz w Jaśle. Cz.2. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego, 1985
15. Stary cmentarz w Jaśle. Cz.3. Red. Stanisław Cynarski. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego, 1987
16. Jasielskie szkoły podstawowe. Red. Felicja Jałosińska. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego, 2002
17. Jasielskie gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne. Red. Felicja Jałosińska. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego, 2004
18. Jasielskie tablice, pomniki, obeliski. Red. Wiesław Hap. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego, 1999
19. Hap Wiesław. Ziemia jasielska naszą małą ojczyzną. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego; Jasielska Federacja Regionalnych Towarzystw Kultury, 1998
20. Znamirowski Leszek. 125 lat Szkoły Podstawowej nr 10 im. mjr. Henryka Dobrzańskiego "Hubala" w Jaśle. Jasło, 2003
21. Honorowi Obywatele Miasta Jasła. Opr. Zdzisław Świstak, Mariusz Świątek. Jasło: Urząd Miasta w Jaśle, 2000
22. Mikulski Mieczysław, Świstak Zdzisław, Zych Henryk. Jasielskie ulice. Jasło: Urząd Miasta w Jaśle, 2002
23. Laskowski Andrzej. Kadra techniczno-budowlana związana z Jasłem w okresie autonomii galicyjskiej: słownik biograficzny. Kraków, 2003
24. Grodziski Stanisław. Franciszek Józef I. Wyd.2. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1983
25. Fras Zbigniew: Galicja. Wrocław: Wydaw. Dolnośląskie, 1999
26. Z dziejów powstania, odbudowy i konserwacji kościoła farnego w Jaśle: materiały z sesji Jasło 20 września 2002. Red. Andrzej Laskowski. Warszawa: Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków w Warszawie, 2002
27. Sepioł Alfred, Świątek Mariusz, Świstak Zdzisław. Dawne Jasło i jego mieszkańcy. Jasło : Zdzisław Świstak, 2004

28. Z dziejów rafinerii nafty w Jaśle-Niegłowicach. Tekst Mieczysław Wieliczko. Jasło: Rafineria Nafty w Jaśle-Niegłowicach, 1974
29. Jasło 2001. Bydgoszcz: Unitex, 2001
30. Muzeum Regionalne w Jaśle: informator. Tekst. Alfred Sepioł. Jasło: Muzeum Regionalne w Jaśle, 1996
31. Księga pamiątkowa 70-lecia Państwowego Gimnazjum im. Króla Stanisława Leszczyńskiego 1868 w Jaśle. Jasło: Nakładem PLiG im. Króla Stanisława Leszczyńskiego w Jaśle, 1938
32. Bogaciewicz Karol. Jasło od najdawniejszych do najnowszych czasów. Jasło, 1931
33. Poczet królów i książąt polskich. Red. Andrzej Garlicki. Wyd.8. Warszawa: Czytelnik, 1988
34. Portrety Królów Polskich Jana Matejki. Red. Janusz Lenczowski, Andrzej Nowakowski. Kraków: Oficyna Wydawnicza Parol Sp. z o.o., [1999]

ródła:

1. Cesarska Wizyta w Jaśle, Jerzy Zieliński, Region Jasielski, Nr 2/98 i Nr 3/98
2. Cesarz Franciszek Józef I w Jaśle, Mariusz Świątek, Obiektyw Jasielski Nr 3/2001
3. Dokumentacja naukowo - historyczna cmentarza komunalnego w Jaśle przy ulicy Zielonej. Oprac. Barbara Bosak, Antoni Bosak, Krosno 1996. Maszynopis z UM Jasła
4. Historia Jasła. Tekst z miejskiej strony internetowej www.um.jaslo.pl. Jasło, grudzień 2004
5. Jasło - Studium historyczne centralnej części miasta. Oprac. Barbara Bosak, Antoni Bosak, Krosno 1997. Maszynopis z UM Jasła
6. Jasło - Studium historyczne centralnej części miasta. T.2, Katalog fotograficzny. Oprac. Barbara Bosak, Antoni Bosak, Krosno 1997-98. Maszynopis z UM Jasła

7. Jasło, Krosno i okolice na pocztówkach galicyjskich ze zbioru Jerzego Zielińskiego. Folder - Muzeum Regionalne w Jaśle, 10 kwiecień - 09 maj 1999 r.
8. Jasło - 600 lecie miasta, Kalendarium dziejów Jasła, opr. Mieczysław Wieliczko, 1965
9. Kalendarium z dziejów Jasła od 1773 - 1945 roku oprac. na "XIII Turniej Wiedzy o Jaśle 2004 r." przez szkoły:
   1. Publiczne Gimnazjum Nr 1
      - zespół I:
      opiekun - Leokadia Wróbel
      uczniowie - Agnieszka Lis, Kamil Ruszała, Mateusz Potyrała
      - zespół II:
      opiekun - Jolanta Myśliwiec
      uczniowie - Barbara Pietraszek, Michał Pietraszek, Konrad Zych
   2. Gimnazjum Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi
      - zespół I:
      opiekun - Wiesław Hap
      uczniowie - Sylwia Gałuszka, Natalia Sajdak, Wojciech Wantuch
      - zespół II:
      opiekun - Wiesław Hap
      uczniowie - Mateusz Gucwa, Barbara Jach, Marzena Zegarowska
10. Kronika PKP Jasło, opr. Józef Betlej
11. Kronika SP Nr 10 - wpis z 11.02.1901 roku.
12. Materiały z archiwum Muzeum Regionalnego w Jaśle
13. Materiały z archiwum kościoła farnego
14. Materiały z archiwum SMJiRJ
15. Wykaz zabytków miasta Jasła. Opr. Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków w Krośnie. Maszynopis z 19.05.1986 r. Dokumentacja SMJiRJ
16. Wykaz zabytków architektury miasta Jasła, cmentarze i parki zabytkowe. Opr. Państwowa Służba Ochrony Zabytków Oddział Woj. w Krośnie. Maszynopis z 8 marca 1995 r. Dokumentacja SMJiRJ

Wykaz skrótów do literatury i źródeł:

1. *Bogaciewicz, Jasło..., 1931* - Bogaciewicz Karol. Jasło od najdawniejszych do najnowszych czasów. Jasło, 1931
2. *Bosakowie, Jasło... Krosno, 1996* - Dokumentacja naukowo - historyczna cmentarza komunalnego w Jaśle przy ulicy Zielonej, opracowanie Antoni Bosak, Barbara Bosak, Krosno 1996
3. *Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997* - Jasło. Studium historyczne centralnej części miasta, opracowanie Antoni Bosak, Barbara Bosak, Krosno 1997
4. *Bosakowie, Jasło... Krosno, 1997-98* - Jasło. Studium historyczne centralnej części miasta T.2 Katalog fotograficzny, opracowanie Antoni Bosak, Barbara Bosak, Krosno 1997-98
5. *Cmentarz cz.I* - Cynarski Stanisław, Cynarska Barbara. Stary cmentarz w Jaśle. Cz.1. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego, 1984
6. *Cmentarz cz.II* - Cynarska Barbara, Cynarski Stanisław. Stary cmentarz w Jaśle. Cz.2. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego, 1985
7. *Cmentarz cz.III* - Stary cmentarz w Jaśle. Cz.3. Red. Stanisław Cynarski. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego, 1987
8. *Dawne Jasło* - Sepioł Alfred, Świątek Mariusz, Świstak Zdzisław. Dawne Jasło i jego mieszkańcy. Jasło: Zdzisław Świstak, 2004
9. *Galicja* - Fras Zbigniew: Galicja. Wrocław: Wydaw. Dolnośląskie, 1999
10. *Honorowi Obywatele* - Honorowi Obywatele Miasta Jasła. Opr. Zdzisław Świstak, Mariusz Świątek. Jasło: Urząd Miasta w Jaśle, 2000
11. *Inwentarz* - Tomkowicz, Stanisław. Stanisława Tomkowicza Inwentarz zabytków powiatu jasielskiego: z rękopisów autora wydali i własnymi komentarzami opatrzyli Piotr i Tadeusz Łopatkiewiczowie. Kraków: Muzeum Narodowe, 2001
12. *Kalendarz* - Kalendarz Jasielski 2005. Red. Felicja Jałosińska. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego. Jasło, 2004

13. *Kościół farny* - Z dziejów powstania, odbudowy i konserwacji kościoła farnego w Jaśle: materiały z sesji Jasło 20 września 2002. Red. Andrzej Laskowski. Warszawa: Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków w Warszawie, 2002
14. *Księga pamiątkowa* - Księga pamiątkowa 70-lecia Państwowego Gimnazjum im. Króla Stanisława Leszczyńskiego 1868 w Jaśle. Jasło: Nakładem PLiG im. Króla Stanisława Leszczyńskiego w Jaśle, 1938
15. *Rafineria* - Z dziejów rafinerii nafty w Jaśle - Niegłowicach. Tekst Mieczysław Wieliczko. Jasło: Rafineria Nafty w Jaśle - Niegłowicach, 1974
16. *Rocznik, t.I* - Rocznik Jasielski 1969. T.1. Red. Czesław Leosz. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskie-go, 1969
17. *Rocznik, t.II* - Rocznik Jasielski 1970-1971. T.2. Red. Czesław Leosz. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego, 1971
18. *Rocznik, t.III* - Rocznik Jasielski 1990. T.3. Red. Stanisław Cynarski. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego, 1990
19. *Rocznik, t.IV* - Rocznik Jasielski 1999. T.4. Red. Wiesław Hap. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego, 1999
20. *Rocznik, t.V* - Rocznik Jasielski 2003. T.5. Red. Wiesław Hap. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego. Jasło, 2003
21. *Rozwój przestrzenny* - Rozwój przestrzenny miast galicyjskich położonych między Dunajcem a Sanem w okresie autonomii galicyjskiej: materiały z sesji, Jasło 23-24 kwietnia 1999. Red. Zbigniew Beiersdorf i Andrzej Laskowski. Jasło; Rzeszów: Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego, 2001
22. *Sarna* - Sarna Władysław. Opis powiatu jasielskiego. Jasło: Krosno: PUW "Roksana", 2003. Na stronie tytułowej: nakładem autora w Jaśle. Czcionkami Drukarni Stanisława Kuźniarskiego, 1908
23. *Słownik* - Świstak Zdzisław. Słownik biograficzny znanych postaci Jasła i regionu. Jasło, 1998

24. *Studia* - Studia z dziejów Jasła i powiatu jasielskiego. Red. Józef Garbacik. Warszawa: Państw. Wydaw. Naukowe, 1964
25. *SMJiRJ* - Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego
26. *Szkoły podstawowe* - Jasielskie szkoły podstawowe. Red. Felicja Jałosińska. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego, 2002
27. *Szkoły ponadpodstawowe* - Jasielskie gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne. Red. Felicja Jałosińska. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego, 2004
28. *Tablice* - Jasielskie tablice, pomniki, obeliski. Red. Wiesław Hap. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego, 1999
29. *Wieliczko* - Wieliczko Mieczysław. Jasło i okolice. Warszawa: "Sport i Turystyka", 1966
30. *Ziemia jasielska* - Hap Wiesław. Ziemia jasielska naszą małą ojczyzną. Jasło: Stowarzyszenie Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego; Jasielska Federacja Regionalnych Towarzystw Kultury, 1998

Indeks nazwisk:

A

August III Sas 8

B

Baranowska Marcjanna 6
Baranowski 24
Bernadzikiewicz Teodor 46, 49
Bierzyński Józef 9
Biesiadecki Jan 23
Biesiadecki Józef 34
Bieszczad Jan 18
Błotnicki Tadeusz 36, 53
Brzostek Tomasz 6

C

Cięglewicz Stanisław 27
Czołowski 11

D
Dobrzański Henryk "Hubal" 50, 51
Dubowiecki 6
F
ks. Falęcki Stanisław 52
ks. Fischer Józef 26
Fischer Kornel 26
Franciszek Józef I - cesarz 55, 56, 58, 59
Frydman Marceli 26
Furmanek Jakub 6
G
Gajda 12
ks. Gąsiorowski Kasper 13, 23, 31
Głuchowski Jakub 31
ks. Gotfryd Aleksander 52
Grossmayer Anton 17
Gründlich Jan 28
Gryster Jan 6
J
Janowski Adam 22
Józef II - cesarz 12
K
Kadyi Józef 31
Kadyi Stanisław 54
Karol XII - król 15
Karpiński Andrzej 21, 32, 35, 38
Karwacki Alojzy 52
Klier Józef 23
Koralewski Antoni 17, 32, 35, 40
Kościuszko Tadeusz - posąg 36, 53
ks. Kostecki Józef 7
Kotarski Stanisław 12, 21, 35, 36, 57
Kukulski Zygmunt Bolesław 44
Kuska Jakub 36
L
Leszczyński Stanisław 7
Lisowiecki Antoni 23
Lobkowitz (Lobkowicz) - ks.-nam. 18
Lupowie 24

Ł
Łaniowski 6
Łaszcz Aleksander Michał 6
Łukasiewicz Ignacy 18, 29
M
Macudziński Walerian 24
Majewski Stefan 36
Małachowska Emeryka 29
Mastej Marcin 40
Maria Teresa - cesarzowa 11
Mayerberg Adolf 31
ks. Mazurkiewicz Jan 21
Mendys Władysław 52, 53
Metzger Alojzy 41, 44, 46, 56, 57
Michałowski Władysław 40
Modrzewska - Łaszczowa Elżbieta 6
ks. Moranti Teodor 9
Moszczeński Andrzej (Jędrzej) 10
Moszczeńscy 8
P
Palch Romuald 24, 34, 41
Pawliczek Jan Nepomucen 13
Pawłowski Andrzej 28
ks. Parzyński z Nowiny Juliusz 34
Pigoń Stanisław 41
Pilla Ludwik 31
Piniński Leon 57
Pinkas Ignacy 41, 42
Platówna-Rotterowa Franciszka 48
Polak Franciszek 37
Polak Jakub 16
Proń Stanisław 46
Przyłęcki Apolinary 22, 38
R
o. Rajss Samuel 52
Reiss 25
Repnik 31
Rieger Paweł 46
Rozwadowski 9

S
Serafiński Antoni 13
Sienkiewicz Hermina 46
Sienkiewicz Klemens 22, 46
Słotwiński Józef 28
Sroczyńska Kunegunda 11
Sroczyński Leon 21, 41, 48, 54
Sroczyński de Nowina Tadeusz 46
Sroczyński Tadeusz 49
Spólnik Wojciech 54
Stainhaus Hugo 41
Stęczyński Maciej Bogusz 25
Stępiński 35
Stoeger Ludwik Dionizy 22, 29
Szczepański Szymon 17
Stryjeński Tadeusz 49
T
Tarło Adam 7
Tarło Jan 6, 7
Trzecieski Franciszek 25
U
Ułan Aleksander 6
W
ks. Warchołowski Stanisław 9
Waydowicz Andreas 25
Weigel Rudolf 39
Wiediger F. 39
ks. Wilusz Andrzej 13, 16
ks. Właszkiewicz Romuald (Eoumald) 7
Wolny Maria 42
ks. Wołowicz Tomasz 12
Z
Zwoliński 12
Ż
Żelichowski Jan 11